

pí yē suō wèn jīng

毗耶娑问经

pí yē suō wèn jīng fān yì zhī jì 03

pí yē suō wèn jīng juàn shàng 04

pí yē suō wèn jīng juàn xià 49

pí yē suǒ wèn jīng fān yì zhī jì

毗耶娑问经翻译之记

pú sà fāng biàn shè huà zhòngshēng bì yǐ dà bēi yǐn
菩萨方便摄化众生，必以大悲引
xié cóng zhèng pí yē suǒ xiān jí qí rén yě wéi dǎo qún
邪从正。毗耶娑仙即其人也，为导群
mí lìng shí yīn guǒ jiāng zhū yì jiàn zhì rú lái suǒ
迷，令识因果，将诸异见，至如来所，
guī mìng zī qǐ tīng wén zhèng fǎ yīn qí qǐng shuō jí
归命咨启，听闻正法。因其请说，即
yǐ míng jīng gù yīn cǐ bù pí yē suǒ wèn wèi shàng
以名经，故因此部《毗耶娑问》。魏尚
shū lìng yí tóng gāo gōng mǐn zhū cuò xí shì qí guī zé
书令仪同高公，愍诸错习，示其归则，
jiǎn jí néng rén shàn cí yì zhě zài zhái shàng mian chū cǐ
简集能人善辞义者，在宅上面出此
jīng diǎn zhèng qiú fǎ rén shā mén tán lín pó luó mén kè
经典。正求法人沙门昙林，婆罗门客
qú tán liú zhī xìng hé sì nián suì cì rén xū yuè
瞿昙流支，兴和四年，岁次壬戌，月
jiàn zài shēn shuò cì yǐ chǒu jiàn chū xīn yǐ jiǎ wǔ
建在申，朔次乙丑，建初辛巳，甲午
bì gōng fán yǒu yī wàn sì qiān sì bǎi wǔ shí qī zì
毕功，凡有一万四千四百五十七字。

pí yē suǒ wèn jīng juàn shàng

毗耶娑问经卷上

hòu wèi sān zàng fǎ shī qú tán bō rě liú zhī yì
后魏三藏法师瞿曇般若流支译

rú shì wǒ wén yī shí pó qié pó yóu ā yú
如是我闻：一时，婆伽婆游阿踰

shé qiáng qié hé àn yǔ dà bǐ qiū zhòng jù bǐ bǐ
阇强伽河岸，与大比丘众俱。彼比

qiū zhòng suǒ zuò yǐ bàn jìn yī qiè lòu wú yǒu zhàng
丘众，所作已办尽一切漏，无有障

ài lí yǒu bú tuì qín wéi chán sòng jiǎ fū ér zuò suí
碍离有不退，勤为禅诵跏趺而坐。随

hé chù zuò yǒu zài dì chù èr rén xiāng suí rú fǎ yǔ
何处坐，有在地处，二人相随如法语

lùn qún xíng rú é rú yuān yāng zhě yǒu zài kōng shě
论，群行如鹅、如鸳鸯者，有在空舍，

yǒu yī shù gēn jiē xī xíng chán néng qǔ rú lái fǎ zhī
有依树根，皆悉行禅，能取如来法之

guāng míng zhèng fǎ wēi yí fù yǒu wú liàng pú sà zhòng jù
光明正法威仪。复有无量菩萨众俱，

bǐ zhū pú sà wú liàng gōng dé míng chēng pǔ wén bǐ
彼诸菩萨，无量功德名称普闻。彼

chù fù yǒu wú liàng bǎi qiān zhǒng zhǒng shù lín duō yǒu yín
处复有无量百千种种树林，多有淫

yù jù qí luó niǎo kǒng què é niǎo qún fēng dèng shēng
欲俱耆罗鸟、孔雀、鹅鸟、群蜂等声，
suō luó zhī shù zhī yè chuí bù rú shì chù zhě yù xīn
娑罗栴树枝叶垂布。如是处者，欲心
xiè dài xǐ shuì pín shēn jiē xī yuǎn lí cháng yǒu wú
懈怠、喜睡频申皆悉远离，常有无
liàng shàn xiāng miào huá
量善香妙华。

ěr shí fó gào zhū bǐ qiū yán rǔ zhū bǐ qiū
尔时，佛告诸比丘言：汝诸比丘
cháng dāng qín xíng zuò suǒ yīng zuò chí jiè zhèng xíng
常当勤行，作所应作持戒正行。

ěr shí shì zūn yǔ huì mìng ā nán tuó zhǎng lǎo
尔时，世尊与慧命阿难陀，长老
dà jiā shè zhǎng lǎo shè lì fú zhǎng lǎo báo jū luó
大迦叶、长老舍利弗、长老薄拘罗、
zhǎng lǎo lì bō duō ā ruò jū lián děng dà shēng wén jù
长老利波多阿若居怜等大声闻俱，
huān xǐ yǔ shuō
欢喜语说。

ěr shí xī fāng yǒu guāng míng xiāng yóu rú rì
尔时，西方有光明相犹如日
lún shí ā nán tuó lòu wèi jìn gù jiàn bǐ xiāng yǐ
轮。时，阿难陀漏未尽故，见彼相已，
jí bái fó yán yún hé shì zūn xī fāng fēn chù yàn
即白佛言：云何，世尊，西方分处焰

sè guāngmíng shèn yǒu wēi dé
色光明甚有威德？

fó yán ā nán yú cǐ shì jiè yǒu wǔ tōng xiān
佛言：阿难，于此世界有五通仙，
míng pí yē suǒ qián tuó jiā lí fù rén zhī zǐ yǒu wǔ
名毗耶娑，捷陀迦离妇人之子，有五
bǎi xiān yǐ wéi juàn shǔ zhù zài bǐ chù qín xiū kǔ hēng
百仙以为眷属，住在彼处，勤修苦行，
bù shí ér zhāi qí shēn shòu jí yǒu mìng ér yǐ dú sòng
不食而斋，其身瘦瘠有命而已，读诵
bú zhù yǐ wéi zhuāng yán qí míng yuē ā sī xiān tóng
不住以为庄严。其名曰：阿斯仙童
zǐ nuó luó tí suǒ péi ruò bō yē nuó nuó tú yán nuó jiā
子那罗提娑裴若波耶那那茶延那迦
mó yán nuó shāng zhī la suǒ bīng kē nuó suǒ tú la tuó děng
摩延那商枳啰娑鞞鞞那娑徒啰陀等，
zhū dà xiān rén xiāng suí jīng xíng
诸大仙人相随经行。

jí yú ěr shí pí yē suǒ xiān yì jiàn shì zūn
即于尔时，毗耶娑仙亦见世尊，
yǔ zhū bī qiū duō qiān juàn shǔ zhī suǒ wéi rào zhū gēn
与诸比丘多千眷属之所围绕，诸根
tiáo róu xīn yì jì jìng zài yú chán dìng lí yù ān lè
调柔，心意寂静，在于禅定离欲安乐，
zài shù lín zhōng pí yē suǒ xiān jì jiàn fó yǐ sī wéi
在树林中。毗耶娑仙既见佛已，思惟

niàn yán cǐ rén yīng shì yī qiè zhì zhě míng chēng pǔ
念言：此人应是一切智者，名称普
wén bǐ bì yīng shì bú wàng yǔ rén rú shì rú lái shèng
闻。彼必应是不妄语人，如是如来胜
sè jù zú zhū xiàng chéng jiù shèn wéi xī yǒu shì wèi
色具足，诸相成就甚为希有！世未
céng yǒu rú shì sè xiàng shèng miào xī yǒu rú shì shì
曾有！如是色相胜妙希有！如是世
zūn shě wáng yù lè shě zhuǎn lún wáng fù lè zì zài rú
尊，舍王欲乐，舍转轮王富乐自在如
shě dú shí liù wàn cǎi nǚ dì yī duān zhèng yī qiè shě
舍毒食，六万彩女第一端正一切舍
yǐ ér biàn chū jiā zài lín zhōng zhù
已，而便出家在林中住。

xiān rén zhòng zhōng yǒu yī xiān rén míng nuó luó tuó
仙人众中有一仙人，名那罗陀，
jì jiàn shì zūn xīn shēng huān xǐ yǐ miào qié tā zàn rú
既见世尊心生欢喜，以妙伽他赞如
lái yuē
来曰：

qīng sè shù lín zhōng shuí wāng yáng jīn sè
青色树林中，谁汪洋金色，

rú jìng pí liú lí rú rì chū yún shān
如净毗琉璃，如日出云山？

shí bǐ dà xiān jí zhū xiān zhòng wén shì shuō yǐ
时，彼大仙及诸仙众，闻是说已

xīn xǐ kāi yǎn jiē xī hé zhǎng yù xiàng fó suǒ
心喜开眼，皆悉合掌欲向佛所。

ěr shí fó yǔ zhū bǐ qiū yán nǚ děng bǐ qiū
尔时，佛语诸比丘言：汝等比丘，

jiàn yán fú tí rú shì zhū xiān xì fù shǒu zú zì xuán
见阎浮提如是诸仙，系缚手足，自悬

zhù shù bù shí ér zhāi zhù shù pí yī wò zài chén tǔ
著树不食而斋，著树皮衣卧在尘土

ruò zài shí shàng yǒu yǐ liǎng shǒu hé qǔ shí yǐ kāi shǒu
若在石上，有以两手合取食已开手

ér shí huò yǒu shí fēng yǒu shí wǔ rì bù shí ér zhāi
而食；或有食风；有十五日不食而斋；

huò yǒu yī yuè bù shí ér zhāi tóu xū fā zhǎo xī jiē
或有一月不食而斋；头须发爪悉皆

cháng lì yín dàn zhōng mù sān shí dú sòng yǒu chóng xìng
长利；寅旦中暮三时读诵有种姓

cái yǒu fú dé cái xiān zhòu wù yǐ zhì yú huǒ zhōng
财、有福德财，先咒物已置于火中，

ér gòng yǎng huǒ zài dì ér wò yǒu zài lù dì yǒu zài
而供养火在地而卧；有在露地；有在

shù xià yǒu xuán zì shǒu zhù shù ér shuì huò yǒu dūn jù
树下；有悬自手著树而睡；或有蹲踞

rú shì shuì zhě huò yǒu zài shuǐ rú shì shuì zhě yǒu yǐ
如是睡者；或有在水如是睡者；有以

wǔ rè ér zhì shēn zhě yǒu shēn bī huǒ zì zhì wò zhě
五热而炙身者；有身逼火自炙卧者；

yǒu zài dà yàn xià fēng wò zhě yǒu wò jí cì yǒu rì
有在大焰下风卧者；有卧棘刺；有日
zhì shēn shòu kǔ qiú fú zì kuáng qí shēn dé chù biàn zhù
炙身受苦求福；自诳其身得处便住，
chóng xìng shèng shàng xīn yǐ wéi zú xīn yǐ wéi xǐ lí
种姓胜上心以为足，心以为喜，离
wú shàng zhì zhū bī qiū cǐ dà xiān rén ér bù néng zhī
无上智。诸比丘，此大仙人而不能知
shēng sǐ chū yào yǐ yù chī gù hái shēng yǒu zhōng zì
生死出要，以欲痴故还生有中，自
wèi zhèng xíng bù zhī shì xié
谓正行，不知是邪。

ěr shí bǐ zhū bī qiū guī mìng rú lái bái yán
尔时，彼诸比丘归命如来，白言：

shì zūn wǒ děng fàn hēng zhēn zhèng jù zú hé jí xiāng
世尊，我等梵行真正具足，和集相
yīng dé lí shēng yǒu
应得离生有。

bǐ pí yē suǒ dà xiān rén děng yǐ ā luó hàn
彼毗耶娑大仙人等，以阿罗汉
wēi dé lì gù ér shēng wèi jù ān xiáng dì shì xīn
威德力故而生畏惧，安详谛视，心
yì jìng zhòng yī xīn zhèng yì yǔ zhū xiān rén juàn shǔ
意敬重，一心正意，与诸仙人眷属
xiàng suí jiǎo shè cháng fā bìng zài yī xiāng yǐ hǎo féng
相随，绞撮长发并在一箱，以好缝

shéng jiǎo luò qí tǐ xíng sè bù bái duān shè shēn yí èr
绳角络其体，形色不白端摄身仪，二
yǎn jiē huáng tóu fā wú nì jiǎo jié xiāng zhù kuài jù
眼皆黄，头发无腻，绞结相著块聚
fēi yī shǒu zhí sān qí zhàng zhì píng zhī wù shì zhōng
非一，手执三奇杖，置瓶之物世中
zuì chǒu zhǒngzhǒng yǔ yán xī jiē shàn qiǎo yīn chéng jiù yǔ
最丑，种种语言悉皆善巧因成就语，
niè kōng ér xíng dào rú lái suǒ bái yán shì zūn yīng zhī
蹶空而行到如来所，白言：世尊应知
cǐ yì wǒ hé yīn yuán bìng zhū juàn shǔ jīn lái dào
此义，我何因缘，并诸眷属今来到
cǐ
此？

fó yán dà xiān yī qiè yǒu shēng yī qiè zhū
佛言：大仙，一切有生，一切诸

fǎ wǒ xī zhī zhī
法，我悉知之。

ěr shí huì mìng ā nán tuó bái fó yán shì zūn
尔时，慧命阿难陀白佛言：世尊，
rú shì dà xiān xiān zhòng wéi rào xīn yǒu zhèng zhī yǒu
如是大仙仙众围绕，心有正知，有
zhǒngzhǒng zhī xì zhī jìn zhī zhī ér bú wèi cháng
种种知、细知、尽知，知而不畏，长
fā bù lǐ wéi shì hé rén
发不理，为是何人？

fó yán ā nán cǐ shì xiān rén míng pí yē
佛言：阿难，此是仙人，名毗耶

suō pó luó mén fǎ shì qí suǒ zuò zào sì pí tuó shàn
娑。婆罗门法是其所作，造四毗陀善

zhī shēng lùn zhī zhǒngzhǒng shū
知声论，知种种书。

shí bǐ yī qiè ā luó hàn rén jiàn pí yē suō
时，彼一切阿罗汉人，见毗耶娑

dà xiān rén yǐ zuò shì sī wéi bǐ rén shòu kǔ qín láo
大仙人已，作是思惟：彼人受苦勤劳

chí jiè wèi hé suǒ dé cǐ pí yē suō shēng sǐ kǔ
持戒，为何所得？此毗耶娑，生死苦

nǎo wèi dé jiě tuō
恼未得解脱。

bǐ ā luó hàn rú shì sī wéi cǐ pí yē suō
彼阿罗汉如是思惟：此毗耶娑，

lái zhì fó suǒ yún hé wèn nán wéi wèn yīn yuán wéi
来至佛所，云何问难？为问因缘？为

wèn wú wǒ
问无我？

shí pí yē suō wèn shì zūn yán fó chū shì nán!
时，毗耶娑问世尊言：佛出世难！

jīn zhū xiānzhòng hé hé lái cǐ wǒ shǎo nán wèn wéi yuàn
今诸仙众和合来此，我少难问，唯愿

qiě zhù wéi wǒ jiě shuō
且住为我解说。

fó yán dà xiān zì rǔ suǒ wèn suí rǔ suǒ
佛言：大仙，恣汝所问，随汝所

niàn jiē xī kě wèn wǒ wéi rǔ shuō
念皆悉可问，我为汝说。

shí pí yē suǒ wèn yán shì zūn yún hé bù
时，毗耶娑问言：世尊，云何布

shī hé gù bù shī hé yì míng shī yún hé shī zhǔ?
施？何故布施？何义名施？云何施主？

hé yì shī zhǔ yún hé shī rén ér fēi shī zhǔ yún hé
何义施主？云何施人而非施主？云何

bù yǔ dé míng shī zhǔ yún hé sǐ yǐ shī fú suí háng?
不与得名施主？云何死已施福随行？

shī fú yún hé wéi yǒu xíng duàn jù jí kě jiàn wéi bù
施福云何？为有形段聚集可见，为不

kě jiàn shī zhǔ shī fú wéi zài hé chù wéi zài shòu
可见？施主、施福为在何处？为在受

zhě wéi zài shī zhě yún hé shì zūn rù niè pán yǐ
者，为在施者？云何世尊入涅槃已，

gòng yǎng tǎ děng ér dé fú bào fó rù niè pán shuí wéi
供养塔等而得福报？佛入涅槃，谁为

shòu zhě?
受者？

ěr shí shì zūn yǔ pí yē suǒ dà xiān rén yán
尔时，世尊语毗耶娑大仙人言：

rǔ wèn cí fǎ shèn wéi wēi xì rǔ yǒu biàn cái bù kě
汝问此法甚为微细，汝有辩才不可

sī yì néng rú shì wèn
思议，能如是问。

ěr shí zhǎng lǎo shè lì fú fā bái miàn zhòu méi
尔时，长老舍利弗，发白面皱眉

chuí fù miàn piān jǔ yī méi cháng yīn qì xī dì guān sī
垂覆面，偏举一眉长引气息，谛观思

liang jiàn yǐ ér yán : cǐ pí yē suǒ dà xiān rén zhǔ
量，见已而言：此毗耶娑大仙人主，

yǒu dà míng wén yī qiè rén zhī yī qiè rén shuō qǐ
有大名闻，一切人知，一切人说，岂

kě bù zhī tóng rú shì jiān yú chī xiǎo ér wú zhì huì
可不知，同如世间愚痴小儿无智慧

zhě shě shuō yīn yuán shě shuō wú wǒ zhǒng zhǒng shēn
者，舍说因缘，舍说无我，种种深

fǎ zhǒng zhǒng shàn rú zhì yán yǔ yǐ ér wèn rú shì
法、种种善如智，言语已而问如是

bù shī zhī fǎ
布施之法？

ěr shí huì mìng ā nán tuó dǐng lǐ fó zú
尔时，慧命阿难陀，顶礼佛足，

bái yán : shì zūn cǐ pí yē suǒ dà xiān suǒ wèn bù
白言：世尊，此毗耶娑大仙，所问布

shī guǒ bào wǒ yì néng shuō
施果报我亦能说。

fó yán : ā nán cǐ zé fēi shí ruò wèn rú
佛言：阿难，此则非时。若问如

lái shēng wén rén shuō cǐ fēi suǒ yí qiě zhǐ ā nán
来，声闻人说，此非所仪。且止！阿难，
wú cǐ dào lǐ
无此道理。

ěr shí huì mìng shè lì fú bái fó yán shì zūn
尔时，慧命舍利弗白佛言：世尊，
suí bǐ xiān rén hé yì ér wèn wǒ yì néng shuō néng mǎn
随彼仙人何意而问，我亦能说，能满
qí yì
其意。

fó yán shè lì fú rǔ yǔ tài zú xīn bù sī
佛言：舍利弗，汝语太卒心不思
liang zhǎng lǎo shè lì fú wù zuò shì yǔ cǐ bù xiāng
量。长老舍利弗勿作是语，此不相
yīng ruò rú shì zhě wǒ shēng wén rén zé bù xiāng yīng
应。若如是者，我声闻人则不相应。
ruò lái wèn wǒ shēng wén shuō zhě cǐ bù xiāng yīng zé
若来问我，声闻说者，此不相应。则
yǒu rén yán bǐ rú lái zhě fēi yī qiè zhì dāng yǒu rén
有人言：彼如来者非一切智。当有人
yán pí yē suǒ xiān wǎng wèn rú lái zì bù néng shuō
言：毗耶娑仙往问如来，自不能说，
qiǎn shēng wén shuō huò yǒu rén yán bǐ rú lái zhě yǒu wǒ
遣声闻说。或有人言：彼如来者有我
màn jiàn ér bú zì shuō
慢见而不自说。

ěr shí bǐ zhū bǐ qiū yú shì zūn suǒ shēng xìn
尔时，彼诸比丘于世尊所生信

jìng xīn bái yán shì zūn bǐ dà xiān wèn rú lái néng
净心，白言：世尊，彼大仙问，如来能

shuō néng duàn bǐ yí
说，能断彼疑。

ěr shí shì zūn yǔ pí yē suǒ dà xiān rén yán
尔时，世尊语毗耶娑大仙人言：

rǔ tīng shī bào fù yǒu shī fēn hé yì bù shī jì
汝听施报，复有施分。何义布施？既

bù shī yǐ zì shí zì jìng shī yǐ bào zhuǎn gù míng bù
布施已自食自净，施已报转故名布

shī yǐ hé yì gù míng wéi shī zhǔ rú shì wèn zhě
施。以何义故名为施主？如是问者，

dà xiān dāng tīng ruò rén yǒu wù bǐ xìn xīn shēng xìn xīn
大仙当听！若人有物彼信心生，信心

shēng yǐ yǐ cái fù rén qiǎn xiàng tā guó bǐ rén jiāng wù
生已以财付人遣向他国，彼人将物

xiàng tā guó shī bǐ rén bù shī cái zhu dé fú fēi
向他国施；彼人布施，财主得福，非

shī zhě fú bǐ suǒ qiǎn zhě suī chí wù shī ér fēi shě
施者福。彼所遣者，虽持物施而非舍

zhǔ ruò rén zì wù zì shǒu shī zhě zé shì shě zhǔ yì
主。若人自物自手施者，则是舍主亦

shì shī zhǔ dà xiān dāng zhī yǒu sān shí sān bù jìng bù
是施主。大仙当知，有三十三不净布

shī hé děng míng wéi sān shí sān yē yī zhě yǒu rén
施。何等名为三十三耶？一者、有人
xié xīn dǎo jiàn wú jìng xìn xīn ér shě cái wù rú shì
邪心倒见，无净信心而舍财物，如是
shī zhě fēi jìng bù shī èr zhě yǒu rén wéi bào ēn gù
施者非净布施；二者、有人为报恩故
ér shě cái wù zé fēi bù shī sān zhě yǒu rén wú
而舍财物，则非布施；三者、有人无
bēi mǐn xīn ér shě cái wù yì fēi bù shī sì zhě
悲愍心而舍财物，亦非布施；四者、
yǒu rén yīn yù xīn gù ér shě cái wù yì fēi bù shī
有人因欲心故而舍财物，亦非布施；
wǔ zhě yǒu rén shě wù yǔ huǒ yì fēi bù shī liù
五者、有人舍物与火，亦非布施；六
zhě yǒu rén shě wù yǔ shuǐ yì fēi bù shī qī zhě
者、有人舍物与水，亦非布施；七者、
yǒu rén shēng rú shì xīn shě wù yǔ wáng wàng wáng shí niàn
有人生如是心，舍物与王望王识念，
rú shì shě wù fēi jìng bù shī bā zhě yǒu rén yǐ wèi
如是舍物非净布施；八者、有人以畏
zéi gù shě wù yǔ zhī rú shì shī zhě yì fēi jìng shī
贼故舍物与之，如是施者亦非净施。
yòu fù gèng yǒu wǔ zhǒng shě wù jiē fēi jìng shī hé děng
又复更有五种舍物，皆非净施。何等
wéi wǔ yī zhě shī dú fēi jìng bù shī èr zhě
为五？一者、施毒，非净布施；二者、

shī dāo fēi jìng bù shī sān zhě jiào rén qǔ ròu ér
施刀，非净布施；三者、教人取肉而

shī fēi jìng bù shī sì zhě yǒu rén suǒ shè zhòngshēng
施，非净布施；四者、有人所摄众生

píngděng shī yǔ hé jí yǎng yù wàng dé qí lì fēi jìng
平等施与，和集养育望得其力，非净

bù shī wǔ zhě yǒu rén wéi míng wén gù ér shě cái wù
布施；五者、有人为名闻故而舍财物，

fēi jìng bù shī shí sì yǒu rén wéi gē xì gù yǔ jì
非净布施。十四、有人为歌戏故与伎

ér wù fēi jìng bù shī shí wǔ yǒu rén niánzhōng yuè
儿物，非净布施；十五、有人年终月

jìn pò sàn cái wù fēi jìng bù shī shí liù yǒu rén
尽破散财物，非净布施；十六、有人

wū shě yīn yuán ér shě cái wù zé fēi bù shī shí
屋舍因缘而舍财物，则非布施；十

qī yǒu rén shàn yǒu yīn yuán yǐ tā cái wù shòu yǔ yú
七、有人善友因缘，以他财物受与余

rén fēi jìng bù shī shí bā yǒu rén huò yǒu tián dì
人，非净布施；十八、有人或有田地，

huò zài shě zhái huò yǒu gǔ jù huò yǒu mài jù lù
或在舍宅，或有谷聚，或有麦聚，鹿

niǎo suǒ shí shǔ děng suǒ shí wú qīng jìng xīn fēi jìng bù
鸟所食、鼠等所食，无清净心非净布

shī shí jiǔ yǒu rén wéi xué zuò gù yǔ gōngjiàng wù
施；十九、有人为学作故与工匠物，

rú shì shī zhě fēi jìng bù shī èr shí yǒu rén shēn yǒu
如是施者非净布施；二十、有人身有
bìng huàn kǒng mìng jìn gù shě wù yǔ yī fēi jìng bù shī
病患，恐命尽故舍物与医，非净布施；
èr shí yī zhě ruò rén dǎ tā ruò mà tā yǐ xīn huǐ
二十一者、若人打他若骂他已心悔
shēng kuì shě wù yǔ zhī fēi jìng bù shī èr shí èr
生愧，舍物与之非净布施；二十二
zhě ruò rén shī yǐ xīn zé shēng yí wéi yǒu bào fǒu
者、若人施已，心则生疑为有报否，
rú shì shī zhě fēi jìng bù shī èr shí sān zhě ruò rén
如是施者非净布施；二十三、若人
shī yǐ xīn zhōng huǐ rè rú shì shī zhě fēi jìng bù shī
施已心中悔热，如是施者非净布施；
èr shí sì zhě ruò rén shě wù yǔ tā rén yǐ rú shì
二十四者、若人舍物与他人已，如是
sī liang ruò qí yǒu rén qǔ wǒ wù zhě jiē xī shǔ wǒ
思量，若其有人取我物者，皆悉属我
wéi wǒ suǒ bēng rú shì shī zhě fēi jìng bù shī èr shí
为我所乘，如是施者非净布施；二十
wǔ zhě ruò rén shī yǐ rú shì sī liang rú shì shī fú
五者、若人施已如是思量：如是施福，
wéi zhōng wǒ shēn bù shǔ tā rén rú shì shī zhě fēi jìng
唯钟我身不属他人。如是施者非净
bù shī èr shí liù zhě ruò rén nián lǎo shě wù ér shī
布施；二十六者、若人年老舍物而施，

yòu fēi zhōngnián hòu shí bìng kùn sǐ shí yù zhì mài jié
又非中年后时病困，死时欲至，脉节
yù duàn kǔ nǎo suǒ bī yù rù sǐ dào wú qīng jìng xīn
欲断，苦恼所逼欲入死道，无清净心，
wú xìn jìng xīn yán mó luó shǐ jiàn zhī shēng xiào xiōng
无信净心，阎魔罗使见之生笑，兄
dì zhū qīn tí kū bēi qì zhì rú shì shí shě wù ér
弟诸亲啼哭悲泣，至如是时舍物而
yǔ fēi jìng bù shī èr shí qī zhě ruò rén wéi míng
与，非净布施；二十七者、若人为名
shě wù bù shī rú shì wǒ míng tā guó biàn wén mǒu guó
舍物布施，如是我名他国遍闻，某国
mǒu chéng dà shī zhī zhǔ bǐ rú shì shī fēi jìng bù shī
某城大施之主，彼如是施非净布施；
èr shí bā zhě ruò yǔ yú rén dié xiāng zēng jí jiàn bǐ
二十八者、若与余人迭相憎嫉，见彼
shě wù duō xíng bù shī jiàn yǐ xīn màn bù néng kān rěn
舍物多行布施，见已心慢不能堪忍，
yǐ jí bǐ gù shě wù bù shī fēi jìng bù shī èr shí
以嫉彼故舍物布施，非净布施；二十
jiǔ zhě shí tā nǚ gù wéi chóng xìng gù shě zhū shě
九者、食他女故，为种姓故，舍珠舍
jīn ruò yín jīn gāng ruò pí liú lí zēng juàn yī shang
金、若银金刚、若毗琉璃、缯绢衣裳
jí dōu luó mián zào zuò fū jù rú shì shě wù fēi jìng
及兜罗绵、造作敷具，如是舍物非净

bù shī sān shí zhě yǒu rén rú shì sī wéi shě wù
布施；三十者、有人如是思惟：舍物
yǔ rén wǒ wú ér xī dà fù ráo cái yīng dāng shě wù
与人，我无儿息，大富饶财应当舍物
ér xíng bù shī rú shì shī zhě fēi jìng bù shī sān shí
而行布施。如是施者非净布施；三十
yī zhě ruò fù yǒu rén xīn shēng jiǎn zé rú shì niàn yán
一者、若复有人心生简择，如是念言：
ruò yǔ cǐ rén zé yǒu fú dé ruò yǔ bǐ rén zé wú
若与此人则有福德，若与彼人则无
fú dé rú shì shī zhě fēi jìng bù shī sān shí èr
福德。如是施者非净布施；三十二
zhě ruò rén bù shī shě lí pín qióng yī shang pò huài
者、若人布施，舍离贫穷衣裳破坏
gòu nì zhī zhě yǔ duō fēng lè dà fù zhī rén fēi jìng
垢腻之者，与多丰乐大富之人，非净
bù shī sān shí sān zhě ruò fù yǒu rén wàng hǎo huā guǒ
布施；三十三者、若复有人望好花果，
shě wù ér yǔ fēi jìng bù shī dà xiān dāng zhī cǐ
舍物而与，非净布施。大仙当知，此
sān shí sān gòu rǎn bù shī ér shě cái wù bǐ shī bào
三十三垢染布施，而舍财物彼施报
zhě rú yǐ zhǒng zǐ zhǒng zhī jiǎn dì làn huài bù chéng
者，如以种子种之碱地烂坏不成。
dà xiān dāng zhī rú shì zhī rén fēi bú bù shī bù dé
大仙当知，如是之人非不布施不得

guǒ bào fù cì dà xiān pì rú yǒu rén suí hé suǒ
果报。复次，大仙，譬如有人随何所
qǔ dé zhǒng zǐ yǐ zhǒng zhī huāng tián bǐ zhǒng zǐ jiè
取，得种子已种之荒田，彼种子界，
dì jiè xiāng yī xū dé tiān yǔ zhǒng zǐ biàn huài suī
地界相依须得天雨。种子变坏，虽
yǒu yá shēng bù dé huā guǒ cǐ bù shī fēn bù dé huā
有芽生不得花果；此布施分不得花
guǒ yì fù rú shì
果，亦复如是。

rú shì shuō yǐ pí yē suǒ xiān hé zhǎng xiàng
如是说已，毗耶娑仙，合掌向
fó ér zuò shì yán rú lái shì zūn yī qiè zhì rén yǐ
佛而作是言：如來世尊一切智人，以
xiāng yǐng yǔ shuō bù shī bào yǐ zuò lì yì ān lè zhòng
相应语说布施报，已作利益安乐众
shēng yòu fù shì zūn yún hé bù shī bù shī guǒ bào
生。又复世尊，云何布施不失果报？
yǒu rén chí jiè yǒu bù chí jiè èr jù shī yǔ cǐ
有人持戒，有不持戒，二俱施与，此
yì yún hé
义云何？

fó yán dà xiān rǔ jīn shàn tīng bù shī bào
佛言：大仙，汝今善听布施报
fǎ ruò yǒu xīn xìn yī qiè shī yǔ gù míng bù shī
法。若有心信一切施与，故名布施。

bú wèi wèi lái ér xíng bù shī bù qīng huǐ tā xíng bù
不 畏 未 来 而 行 布 施 ， 不 轻 毁 他 行 布
shī zhě nǎi míng bù shī dà xiān dāng zhī ruò fù yǒu
施 者 ， 乃 名 布 施 。 大 仙 当 知 ， 若 复 有
rén bù jiǎn fú tián ruò yǒu jiè rén ruò wú jiè rén
人 不 简 福 田 ， 若 有 戒 人 、 若 无 戒 人 ，
xīn xìn kāi yǎn shēng ài niàn yǐ shě wù shī yǔ xīn
心 信 开 眼 生 爱 念 已 ， 舍 物 施 与 ， 心
cháng pǔ yuán yī qiè zhòngshēng dà xiān dāng zhī bǐ rén
常 普 缘 一 切 众 生 。 大 仙 当 知 ， 彼 人
shī zhǔ dà xiān dāng zhī yǒu wǔ zhǒng shī shī zhǔ mǎn
施 主 。 大 仙 当 知 ， 有 五 种 施 ， 施 主 满
zú hé děng wéi wǔ yī zhě shí shī èr shī xíng
足 。 何 等 为 五 ？ 一 者 、 时 施 ， 二 、 施 行
rén sān shī bìng rén jí zhān bìng zhě sì shī fǎ qì
人 ， 三 、 施 病 人 及 瞻 病 者 ， 四 、 施 法 器 ，
wǔ shī yù xíng yì guó dù zhě shì wéi wǔ zhǒng fù
五 、 施 欲 行 异 国 土 者 ， 是 为 五 种 。 复
yǒu wǔ shī hé děng wéi wǔ yī zhě fǎ shī èr
有 五 施 。 何 等 为 五 ？ 一 者 、 法 施 ， 二 、
zī shēng shī sān wū zhái shī sì dēng míng shī wǔ
资 生 施 ， 三 、 屋 宅 施 ， 四 、 灯 明 施 ， 五 、
xiāng mǎn shī shì wéi wǔ zhǒng
香 鬘 施 ， 是 为 五 种 。

dà xiān wèn yán hé zhě jìng shī
大 仙 问 言 ： 何 者 净 施 ？

fó yán dà xiān ruò rén yǒu xìn yuán yú zhòng
佛言：大仙，若人有信缘于众

shēng ér shēng cí xīn cháng xīn xǐ xīn shě wù bù
生，而生慈心、常心、喜心，舍物布

shī bǐ yī qiè jìng ruò yuàn jiě tuō rú shì bù shī zé
施，彼一切净若愿解脱，如是布施则

wéi qīng jìng fù yǒu wǔ zhǒng wú shàng bù shī hé děng
为清净。复有五种无上布施。何等

wéi wǔ yī shī rú lái zé wéi wú shàng èr shī zhòng
为五？一施如来则为无上，二施众

sēng zé wéi wú shàng sān shī fǎ qì zé wéi wú shàng
僧则为无上，三施法器则为无上，

sì shī fù mǔ zé wéi wú shàng wǔ shī wáng zhě shī wèi
四施父母则为无上，五施王者失位

pín qióng zé wéi wú shàng rú shì shī zhě shì shàng bù
贫穷则为无上，如是施者是上布

shī ruò shī lǎo rén gū dú bìng jí shì dà bù shī
施。若施老人孤独病急，是大布施。

ruò wéi wáng chēn yī xiàng shě qì xì fù yù shā ruò zhū
若为王嗔一向舍弃系缚欲杀，若诸

jí nán wéi jiù bǐ gù bú gù zì mìng wéi shě cái wù
急难为救彼故不顾自命，为舍财物

shì dà bù shī shī bìng rén yào shì dà bù shī ruò yú
是大布施。施病人药是大布施。若于

chí jiè jù zú zhòng sēng suí shí shī yǔ shì dà bù shī
持戒具足众僧，随时施与是大布施。

shī qiú zhì rén shì dà bù shī ruò shī chù sheng yǒu bù
施求智人是**大布施**。若施畜生有怖

wèi zhě suǒ wèi xùn hú wū lù děng chù shì dà bù shī
畏者，所谓训狐乌鹿等畜是**大布施**。

ruò rén pín jí shī suí suǒ xū shì dà bù shī dà xiān
若人贫急施随所须是**大布施**。大仙

dāng zhī cǐ wéi dà shī cháng yīng zhèng xiū ruò fù yǒu
当知，此为**大施**，常应正修。若复有

rén wéi tā suǒ qiǎn chí wù bù shī jí yǒu jìng xīn tóng
人为他所遣持物布施，即有净心同

dé shī fú ruò fù yǒu rén jiàn tā bù shī xīn shēng suí
得施福。若复有人见他布施，心生随

xǐ yì dé shī fú ruò rén quàn shī ruò rén shī wù
喜，亦得施福。若人劝施，若人施物，

rú shì děng rén jiē dé dà fú
如是等人，皆得**大福**。

fù cì dà xiān rú rǔ wèn yán yún hé shì
复次，大仙，如汝问言，云何世

zūn rù niè pán yī gòng yǎng tā děng dé fú bào zhě dà
尊入涅槃已供养塔等得福报者？大

xiān dāng tīng ruò rén yú wǒ rù niè pán yī dāng shè gòng
仙当听，若人于我入涅槃已，当设供

yǎng ruò fù yǒu rén wǒ wèi niè pán jīn xiàn zài shì gòng
养；若复有人我未涅槃，今现在世供

yǎng wǒ zhě suǒ dé fú bào cǐ èr píng děng hé yǐ
养我者，所得福报，此二平等。何以

gù fǎ shēn rú lái fēi shì sè shēn ruò rén yú jīn xiàn
故?法身如来非是色身。若人于今现

zài gòng yǎng ruò wǒ miè hòu ér wéi gòng yǎng xīn píng děng
在供养,若我灭后而为供养,心平等

gù dé fú wú yì dà xiān dāng zhī rú zhuǎn lún wáng biàn
故得福无异。大仙当知,如转轮王遍

chì zhū guó yī qiè rén mín cóng jīn rì shǐ wù fù shā
敕诸国,一切人民从今日始,勿复杀

shēng mò zuò wàng yǔ bǐ yǒu yī rén wén wáng chì yǐ
生,莫作妄语。彼有一人闻王敕已,

suī bú jiàn wáng shàn hù wáng chì rú shì zhī rén suī bú
虽不见王善护王敕,如是之人虽不

gòng yǎng zhuǎn lún wáng shēn wáng yú bǐ rén xīn shēng huān
供养转轮王身,王于彼人心生欢

xǐ rú shì zhī rén shàn hù wáng chì yǐ bù shā shēng
喜。如是之人,善护王敕,以不杀生

shàn yè yīn yuán bào shēng tiān chù dà xiān dāng zhī ruò rén
善业因缘报生天处。大仙当知,若人

bú jiàn wǒ shēn sè xiàng bù xué jiè jù wèi hé suǒ
不见我身色相,不学戒句,为何所

dé ruò rén jiàn wǒ ér xīn xié jiàn rú tí pó dá rù
得?若人见我而心邪见,如提婆达入

dì yù gù ruò rén yú wǒ rù niè pán yǐ shàn xué jiè
地狱故。若人于我入涅槃已善学戒

zhě bǐ shèng yīng zhī dà xiān dāng zhī jīn wǒ sè shèng
者,彼胜应知。大仙当知,今我色胜

zhèng yī qiè zhì wú xìn zhòng shēng néng lìng xué jiè kuàng
证一切智，无信众生能令学戒，况
yǒu xìn zhě ruò rén yú wǒ rù niè pán yì ér wéi gòng
有信者！若人于我入涅槃已而为供
yǎng yǔ xiàn gòng yǎng děng wú yǒu yì
养，与现供养等无有异。

dà xiān dāng tīng rú rǔ suǒ wèn bù shī fú dé
大仙当听，如汝所问，布施福德
wéi zài hé chù rú shì wèn zhě pì rú wěi cǎo cóng mì
为在何处？如是问者，譬如萋草丛密
chóu jì yú zhōng huǒ qǐ ruò yǔ duò shí jí méi bǐ chù
稠糍于中火起，若雨堕时即没彼处。
rú shì rú shì suí hé shī zhǔ bù shī jù zú fú
如是，如是，随何施主，布施具足福
dé hé hé xìn yǔ jì duò rú shì fú dé jí yī shī
德和合，信雨既堕如是福德，即依施
zhǔ bù yú chù qù dà xiān dāng zhī rú shì shī fú fēi
主不余处去。大仙当知，如是施福非
yǒu jù chù fēi yǒu xíng xiàng rú shì shī yì shī zhě
有聚处，非有形相。如是施已施者
shēn wáng shī fú bù lí rú yǐng suí xíng shì míng shī zhě
身亡，施福不离如影随形，是名施者
dé fú bào guǒ guǒ fú bù shī pì rú gān zhe ruò
得福报果，果福不失。譬如甘蔗、若
pú táo zǐ rú qí bù yā bù dé qí zhī yā zhī zé
蒲桃子，如其不压不得其汁，压之则

dé fēi gān zhe zhōng pú táo zi zhōng xiàn qián hé jí
得。非甘蔗中、蒲桃子中，现前和集

yǒu zhī kě jiàn fēi zài jié zhōng yì fēi wú zhī rú
有汁可见，非在节中，亦非无汁。如

shì rú shì bù shī cái wù rú shì shī bào yú bǐ
是，如是，布施财物，如是施报于彼

shī zhǔ fēi zhù shǒu zhōng fēi zhù xīn zhōng fēi zhù fù
施主，非住手中，非住心中，非住腹

zhōng ér shì shī bào bù lí shī zhǔ yóu rú bǐ zhī bù
中，而是施报不离施主。犹如彼汁不

lí gān zhe ruò pú táo zi rú shì shī bào bù lí shī
离甘蔗、若蒲桃子，如是施报不离施

zhǔ wèi shú bú shòu mìng xíng bú jìn bù dé shī bào
主，未熟不受，命行不尽不得施报。

pì rú shù wáng ní jū tuó zǐ qí zǐ wēi xì zhǒng zhī
譬如树王尼拘陀子，其子微细，种之

zài dì zé bù kě jiàn zhì shù shēng shí fāng nǎi kě jiàn
在地则不可见，至树生时方乃可见；

shī zhǔ shī fú yì fù rú shì hé hé shú shí nǎi dé
施主施福亦复如是，和合熟时乃得

guǒ bào pì rú shāng rén suǒ jī zhì shǎo rù yú dà chéng
果报。譬如商人所赍至少入于大城，

bǐ chéng gōng dé shǎo wù zhì shēng suǒ huò nǎi duō jù zú
彼城功德少物治生，所获乃多具足

ér dé shī yì rú shì shī shí suī wēi dé fú bào
而得；施亦如是，施时虽微，得福报

dà yòu rú mì fēng cǎi qǔ huā wèi ér bù sǔn huā shī
大。又如蜜蜂采取花味而不损花；施
zhǔ rú shì suí hé bù shī dé guǒ bào lì zé shì shī
主如是，随何布施得果报力，则是施
zhǔ
主。

rú shì dà xiān shī zhǔ bù shī fú dé shì
如是，大仙，施主布施福德势
lì yán shī zhǔ zhě yǐ zì shī gù dé míng wéi shī
力。言施主者，以自施故得名为施。

yún hé shòu zhě shòu tā suǒ shī néng xiāo tā wù gù míng
云何受者？受他所施能消他物，故名
shòu zhě yòu wèn yún hé wéi shī fú zhě yú shì jiānzhōng
受者。又问云何为施福者？于世间中
néng jiù néng hù néng lìng mǎn zú dé rén tiān shēn gù míng
能救能护，能令满足得人天身，故名
fú dé yán tā shì zhě cì dì chuánshēng zhì hòu shì
福德。言他世者，次第传生至后世
shēn gù míng tā shì
身，故名他世。

ěr shí pí yē suǒ xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑仙白佛言：世尊，
wǒ lí yí xīn jué dìng shī fēn fù gèng yǒu yí shì zūn
我离疑心决定施分，复更有疑。世尊，
cǐ shí yún hé yú shēn zhōng zhuǎn shí yún hé jiàn yún
此识云何于身中转？识云何见？云

hé yú shēn ér shēng tān lè
何于身而生贪乐？

fó yán dà xiān pì rú guó wáng zhù yú chéng
佛言：大仙，譬如国王，住于城

nèi bù wèi tā jūn xiān zuò kēng qiàn zhōu zā rào chéng bèi
内怖畏他军，先作坑塹周匝绕城，备

jù liáng shí gōng jiàn dāo shǔn zhǒngzhǒng qì zhàng duō jí
具粮食、弓箭刀楯、种种器仗，多集

yǒng jiàn néng dòu zhàn zhě lì jiàn rén zhuàng yì duō jù
勇健能斗战者，立健人幢，亦多聚

jí nián shào jiàn rén gé yǐ shí liáng chī zhū jiǔ sì duō
集年少健人，给以食粮，敕诸酒肆多

bàn hào jiǔ shè chū jiā rén bù shī gòng yǎng yǐ hǎo cái
办好酒，掇出家人布施供养，以好财

wù shè shòu zhū rén jì rú shì yǐ chàngshēng chī yán
物掇受诸人。既如是已，唱声敕言：

ān zhù wù dòng gè yán qì zhàng shǒu zhí gōng jiàn shēn
安住勿动！各严器仗，手执弓箭，身

zhù kǎi jiǎ bá dāo jǐng fáng rú shì jiè yǐ tā jūn
著铠钾，拔刀警防。如是诫已，他军

lái zhì duō yǒu xiàng mǎ shì shí guó wáng ān wèi jūn
来至多有象马。是时，国王安慰军

zhòng zuò rú shì yán jìn lì wù wèi chéng bì ruò yǒu
众，作如是言：尽力勿畏！城壁若有

bù láo zhī chù dāng hǎo fáng hù rì rì cháng ěr rú
不牢之处，当好防护。日日常尔，如

shì nǎi zhì fú dé jìn yì wéi tā jūn zhòng zhī suǒ pò
是乃至福德尽已，为他军众之所破
huài é ěr bài sàn shě guó ér qù shí yì rú shì
坏，俄尔败散舍国而去。识亦如是，
zhù shēn chéng zhōng zhū rù zhōng wáng jiàn wú cháng jūn yù zhì
住身城中诸入中王，见无常军欲至
shēng wèi jí shí zào zuò xìn xīn kēng qiàn zhì jiè yǎn àn
生畏，即时造作信心坑塹治界嶮岸，
zhù yì niàn kāi fā qín jīng jìn fǎ zàng wéi jiǔ shàn tiáo
著忆念铠发勤精进，法藏为酒，善调
xīn mǎ bǐ shí rú shì chī jiè zhū rù zuò suǒ yīng zuò
心马。彼时如是敕诫诸入作所应作，
ruò yǒu dà lì yǒu wú liàng lì wú cháng jūn zhòng lái biāo
若有大力有无量力，无常军众来逼
shēn chéng sù zhù shī jiǎ sù qǔ zhì dāo cán kuì jī guān
身城，速著施钾速取智刀，惭愧机关
ān zhì xiāng yīng hù chí shí jiè rú shì zhèng zhù bǐ
安置相应，护持实戒，如是正住。彼
wú cháng jūn hū rán ér zhì jí shí gòng dòu dié hù xiāng
无常军忽然而至，即时共斗迭互相
wéi wú cháng jūn shèng shí zé shě qù rú chéng zhōng wáng
违，无常军胜，识则舍去。如城中王
shě chéng ér qù shí yì rú shì hé hé shēn zhōng gēn
舍城而去，识亦如是，和合身中根
dà jiè zhōng jì pò huài yǐ liù rù shī yī shě bǐ shēn
大界中既破坏已，六入失已舍彼身

chéng rú huài chéng wáng shě chéng ér zǒu bǐ wáng rú shì
城。如坏城王舍城而走，彼王如是
jì shě chéng yǐ yī zhǐ yú chéng shí yì rú shì shě
既舍城已依止余城；识亦如是，舍
cǐ shēn yǐ shè qǔ yú shēn yīng zhī cǐ shí rú wáng wú
此身已摄取余身。应知此识，如王无
yì
异。

ěr shí pí yē suǒ xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑仙白佛言：世尊，
rú shì shí zhě yún hé zhī shēn ruò yǒu fú dé ruò
如是识者，云何知身？若有福德，若
wú fú dé cǐ shí yún hé zuò rú shì zhī wǒ shě cǐ
无福德，此识云何作如是知我舍此
shēn
身？

fó yán dà xiān pì rú xíng rén lù yù dà
佛言：大仙，譬如行人，路遇大
shuǐ qí shuǐ fàn zhǎng wéi dù bǐ shuǐ gù shàng dà fá
水其水泛涨，为渡彼水故上大筏。
bǐ shuǐ jì cháng fèn bō luàn dòng ér fù shèn zhuō duō ráo
彼水既长奋波乱动，而复甚浊多饶
è chóng wèi nuó jiā luó shū shū mó luó shuǐ shé è yuán
恶虫，谓那伽罗舒舒摩罗水蛇恶鼃，
yǒu dà è fēng luàn chuī xuán zhuǎn yǐ bǐ fá gù dé dào
有大恶风乱吹旋转，以彼筏故得到

bǐ àn píng ān bù fá rú shì zhī rén yú bǐ è shuǐ
彼岸平安不乏。如是之人，于彼恶水
dà wèi è chù jì dé tuō yǐ rào fá sān zā yú bǐ
大畏恶处，既得脱已绕筏三匝，于彼
mù fá zhuǎnshēng ài xīn ài xīn shēng yǐ rú shì sī wéi
木筏转生爱心，爱心生已如是思惟：
shàn zāi cǐ fá néng lìng wǒ dù rú shì dà shuǐ rú shì
善哉！此筏能令我渡如是大水。如是，
dà xiān yòu fù gèng yǒu fú dé zhòng shēng shēn jì sǐ
大仙，又复更有福德众生，身既死
yǐ shí rú shì niàn yóu wǒ cǐ shēn dé shēng shàn dào
已，识如是念：由我此身得生善道，
tiānzhōng ér shēng wǒ yú rén shēn dé lì bù kōng wǒ
天中而生。我于人身得利不空！我
cǐ sǐ shēn yóu rú láo fá néng lìng wǒ dù è dào dà
此死身犹如牢筏，能令我度恶道大
shuǐ wǒ shēn dà shàn hé yīng gòng yǎng rú shì zhī shēn
水。我身大善，合应供养。如是之身
bù kuáng yú wǒ shēng sǐ guò zhōng yǔ wǒ tiān chù rú
不诳于我，生死过中与我天处。如
shì niàn yǐ jí yú bǐ shēnshēng ài niàn xīn bǐ shēn rú
是念已，即于彼身生爱念心。彼身如
fá shě bǐ shēn yǐ qù xiàng tā shì
筏，舍彼身已去向他世。

ruò fù yǒu rén shēn wú fú dé bǐ rén xīn shí
若复有人身无福德，彼人心识，

pì rú yǒu rén shēnshàng làn fá dù yú dà shuǐ rán bǐ
譬如有入身上烂筏渡于大水。然彼
fá mù huò chū huò méi bǐ rén bù wèi xīn shēng yí lǜ
筏木或出或没，彼人怖畏心生疑虑：
wǒ yú jīn zhě jiāng sǐ bù jiǔ rú shì zhī rén yī bǐ
我于今者将死不久。如是之人依彼
làn fá shèn dà bù wèi suí liú xià tuì zhì ráo shī zǐ
烂筏甚大怖畏，随流下退至饶师子
hǔ děng è shòu dà bù wèi chù rán hòu dé dù bǐ rén
虎等恶兽大怖畏处，然后得渡。彼人
rú shì jì dé dù yǐ yú bǐ làn fá shēngchēn nù xīn
如是既得渡已，于彼烂筏生嗔怒心，
mà bǐ làn fá zuò rú shì yán diān dǎo è xíng cǐ shuǐ
骂彼烂筏作如是言：颠倒恶行！此水
fàn zhǎng duō bō zhuó è yún hé rú shì lìng wǒ suí dào
泛涨多波浊恶，云何如是令我遂到
rú shì è chù wǒ yú làn fá jìng dé hé lì yòng cǐ
如是恶处？我于烂筏竟得何力？用此
fá wéi jí biàn qì shě rú shì rú shì zhòngshēng xīn
筏为即便弃舍。如是，如是，众生心
shí yī wú fú shēn suí liú xià tuì duò yú dì yù hē
识，依无福身随流下退，堕于地狱呵
zé cǐ shēn zuò rú shì yán wǒ dé hé lì wǒ yǐ
责此身，作如是言：我得何力，我已
bào dé rú shì è shēn rú shì shēn zhě yóu rú jiē nuó
报得如是恶身？如是身者犹如羯那，

wǒ fù cǐ shēn rú fù jié nuó wǒ jīn shèn è ?yīn cǐ
我负此身如负羯那！我今甚恶，因此

làn shēn dào dì yù mén yóu rú lián huā zì sī suǒ fù
烂身到地狱门，犹如莲花自丝所缚。

dà xiān dāng zhī shí yì rú shì ruò shàn fú dé rú yī
大仙当知，识亦如是，若善福德如依

shàn fá dé dù shēng sǐ ruò wú fú dé rú yī làn fá
善筏得渡生死，若无福德如依烂筏

zé duò è dào bǐ èr zhǒng shēn yī yǒu fú dé yī
则堕恶道。彼二种身，一有福德，一

wú fú dé yīng rú shì zhī
无福德，应如是知。

yòu fù cǐ shí zhuǎn shě cǐ shēn dé dì èr shēn
又复此识转舍此身，得第二身，

chū zài tāi zàng yī qī rì zhōng rú shì yì zhī wǒ mǒu
初在胎藏一七日中如是忆知：我某

chù tuì ér lái zhì cǐ yì néng yì zhī qián suǒ zuò yè
处退而来至此。亦能忆知前所作业：

wǒ zuò cǐ yè ruò zuò shàn yè xīn zé shēng xǐ jì
我作此业。若作善业，心则生喜。既

zhù zàng zhōng mǔ xīn xǐ xiào duō yǒu shèng xiàng yán yǒu
住藏中，母心喜笑多有胜相，颜有

xiào róng gān bù shēng miàn yǒu shèng sè suí suǒ xíng dòng
笑容旡不生，面有胜色随所行动，

duō yòng yòu zú dǎo dì yā zhòng wú yǒu yīn yuán shǒu mó
多用右足蹈地压重，无有因缘手摩

yòu xié xǐ xiān bái yī zhù zé yán hǎo zhòngshēng rú
右胁，喜鲜白衣，著则严好。众生如

shì yǒu fú dé shí zhù mǔ xié zhōng rú shì xiāng xiàn
是有福德识，住母胁中如是相现。

dà xiān dāng zhī ruò wú fú shí chū shòu shēng shí
大仙当知，若无福识初受生时，

yī qī rì zhōng zé néng yì zhī wǒ mǒu chù tuì ér lái
一七日中则能忆知：我某处退而来

shēng cǐ yì néng yì zhī qián suǒ zuò yè rú shì niàn yún
生此。亦能忆知前所作业，如是念云

hé zuò è yè rú shì yì niàn xīn zé chóu yōu yǐ xīn
何作恶业？如是忆念心则愁忧，以心

yōu gù mǔ xiāng wài xiàn bǐ wú fú dé wú shàn zhòngshēng
忧故母相外现。彼无福德无善众生，

zhù mǔ xié zhōng yǒu wài xiāng chū shēn tǐ chòu è ér fù
住母胁中有外相出，身体臭恶而复

shòu jí xīn chóu yōu nǎo shù tuò bù zhǐ zhòu miàn nù
瘦瘠，心愁忧恼数唾不止，皱面怒

yǎn rú shì zhòngshēng chū zài xié zhōng jí lìng bǐ jiā
眼。如是众生初在胁中，即令彼家

shuāi huò dé bìng rú shì è yè wú fú zhòngshēng yù
衰祸得病。如是恶业无福众生，欲

chū tāi shí huò néng shā mǔ huò zàng zhōng sǐ wú fú
出胎时或能杀母，或藏中死。无福

zhòngshēng yǒu rú shì xiàng
众生有如是相。

ěr shí pí yē suǒ xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑仙白佛言：世尊，

cǐ chū shí xīn shǐ rù tāi shí hé suǒ yì niàn hé suǒ
此初识心始入胎时，何所忆念？何所

jiàn zhī
见知？

fó yán dà xiān bǐ shí chū shēng rú shì yì niàn
佛言：大仙，彼识初生如是忆念，

jiàn shù lín zhōng xì lè zhī chù gōng diàn lóu guān dì shuǐ
见树林中戏乐之处，宫殿楼观，地水

qū qū píng zé kuān bó zhǒngzhǒng wū shě cǐ yán fú
屈曲，平泽宽博，种种屋舍。此阎浮

tí duō yǒu ài rén fù mǔ xiōng dì rú shì jiàn yǐ jí
提，多有爱人父母兄弟，如是见已极

shēng ài xīn fú dé hé jí dié xiāng shè shòu yǒu shī
生爱心，福德和集迭相摄受，有施

wù zhě yǒu shòu wù zhě néng zhī guò qù sù shì zhī shì
物者，有受物者。能知过去宿世之事，

yì niàn guò qù wú liàng bǎi shēng wú liàng qiān shēng bǐ
忆念过去无量百生、无量千生。彼

shí rú shì shù shù yì niàn jì yì niàn yǐ xīn shēng ài
识如是数数忆念，既忆念已心生爱

xǐ néng rú shì zhī wǒ cǐ mǔ zhě guò qù yǐ céng wǔ
喜，能如是知：我此母者过去已曾五

bǎi shì zhōng yǔ wǒ wéi mǔ bǐ jì rú shì xīn yì niàn
百世中与我为母。彼既如是心忆念

yǐ yú bǐ shēng chù bù shēng yuàn lè xīn dé lí yù
已，于彼生处不生愿乐，心得离欲

zuò rú shì xīn wǒ yú cǐ chù shù shù shēng sǐ wǒ yú
作如是心：我于此处数数生死！我于

jīn shǐ bú yòng shēng sǐ bú yòng yǒu shè
今始不用生死，不用有摄。

rú shì shuō yǐ pí yē suǒ xiān wèn yán shì zūn
如是说已，毗耶娑仙问言：世尊，

rú shì shí zhě yú shēng sǐ zhōng dé lí yù yē
如是识者，于生死中得离欲耶？

fó yán dà xiān cǐ zé fēi shí cǐ zé fēi
佛言：大仙，此则非时，此则非

chù bǐ shí bǐ shí wú sè bú jiàn wú yǒu guāng míng
处。彼时彼识无色不见，无有光明。

rú shì shí jiè fēi yú cǐ chù ér dé lí yù yú yǒu
如是识界，非于此处而得离欲，于有

wéi zhōng fēi shì bù shēng ruò rú shì zhě yī qiè zhòng
为中非是不生。若如是者，一切众

shēng yǒu fú dé zhě wú fú dé zhě jiē dé niè pán
生，有福德者、无福德者，皆得涅槃，

bǐ yì rú shì dà xiān yīng zhī ruò bǐ shí xīn rú shì
彼义如是。大仙应知，若彼识心如是

sī niàn bǐ shí zé yǒu rú shì shèng lì yīng rú shì zhī
思念，彼识则有如是胜力，应如是知

fēi shì shēn lì suǒ yán shí zhě hé gù míng shí jí
非是身力。所言识者，何故名识？集

gù shí sī zhī gù míng zhì gù míng shí shí shí yì
故识思，知故名智，故名识识，识义

rú shì dà xiān yīng zhī
如是，大仙应知。

ěr shí shì zūn jí shuō jì yán
尔时，世尊即说偈言：

hù yī qiè yuàn jiā jù jí zuò fán nǎo
护一切怨家，聚集作烦恼，

yǒu zhī yǒu bù zhī chī huì hé hé xíng
有知有不知，痴慧和合行。

jiàn màn wú míng děng yī qiè jiē shí zhī
见慢无明等，一切皆识知，

cǐ sān bù lí shí fēi yú chù bié yǒu
此三不离识，非余处别有。

shuāngxiāngyīng shuō shí yī lún fēi shì chē
双相应说识，一轮非是车，

èr lún bù néng xíng yǒu rén fù yǒu niú
二轮不能行，有人复有牛，

chē fú wǎng hé hé shì èr lún xiāngyīng
车辐辘和合，是二轮相应，

fù yǐ shéng xì fù rú shì wéi háng chē
复以绳系缚，如是为行车。

rú shì shēn zhī chē bǐ yǐ jiè hé hé
如是身之车，彼以界和合，

fù yǒu gēn hé hé shí jiàn bǐ shēn chē
复有根和合，识见彼身车，

mài jié děng hé hé hóu mài gēn xì fù
脉节等和合，喉脉根系缚，

fā gǔ chǐ tóu děng jiǎ pí zhī suǒ fù
发骨齿头等，甲皮之所覆，

xié jí cháng chù wèi bìng xīn dù yǔ fèi
胁及肠处胃，并心肚与肺，

bǐ yī qiè hé hé jù zú gù míng shēn
彼一切和合，具足故名身。

shí wáng shēn wéi chē shēn chē zhōng háng zuò
识王身为车，身车中行坐，

yī qiè fǎ jiē zhī rú shì míng wéi shí
一切法皆知，如是名为识。

fù cì dà xiān cǐ shí wēi xì wú sè wú zhì
复次，大仙，此识微细无色无质，

fēi shì kě jiàn shí fēi yǒu sè fēi qīng děng sè sè
非是可见。识非有色，非青等色，色

zhōng wú gēn shí ruò lí gēn zé wú jìng jiè ruò rén xīn
中无根，识若离根则无境界。若人心

zhōng jīng dòng bù wèi ruò yí sī liang rú shì yī qiè
中惊动怖畏，若疑思量，如是一切

jiē shì shí lì
皆是识力。

ěr shí pí yē suǒ xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑仙白佛言：世尊，

yī qiè zhòng shēng běn xìng yún hé yún hé shēng tiān dào?
一切众生本性云何？云何生天道？

yún hé shēng guǐ dào yún hé shēng chù shēng yún hé shēng
云何生鬼道？云何生畜生？云何生
dì yù yún hé shēng shàn gēn hé zhě shàn gēn ér shēng
地狱？云何生善根？何者善根而生
tiān zhōng yǐ hé yè gù shēng chù shēng zhōng yǐ hé yè
天中？以何业故生畜生中？以何业
gù shēng è guǐ zhōng yǐ hé yè gù shēng dì yù zhōng
故生饿鬼中？以何业故生地狱中？

fó yán dà xiān rǔ dāng shàn tīng wǒ wéi rǔ
佛言：大仙，汝当善听，我为汝

shuō fán fū zhòngshēng tuì yú běn xìng ruò shēng fú dé
说。凡夫众生退于本性，若生福德，
cí fǎ nǎi shì yī qiè zhì zhī fēi wǔ tōng zhě suǒ zhī
此法乃是一切智知，非五通者所知
jìng jiè fēi tiān fēi fàn ā jiā ní děng zhī suǒ néng
境界，非天、非梵、阿迦尼等之所能
zhī shì yī qiè zhì suǒ zhī jìng jiè cǐ fǎ shàng fēi
知，是一切智所知境界。此法尚非
shēng wén suǒ zhī kuàng yú néng zhī dà xiān dāng zhī ruò
声闻所知，况余能知？大仙当知，若
wǒ dì zǐ shēng wén zhī rén yǐ lí sān gòu zhèng dé chū
我弟子声闻之人，已离三垢证得初
guǒ suǒ zhī jìng jiè zhū yú dà tiān tiān zhōng tiān děng yī
果所知境界，诸余大天、天中天等一
qiè bù zhī fēi rǔ dà xiān zhī suǒ néng zhī nǎi zhì bù
切不知，非汝大仙之所能知，乃至不

néng zhī qí shǎo fēn

能知其少分！

rú shì shuō yǐ pí yē suǒ xiān xīn jí sī wéi
如是说已，毗耶娑仙，心即思惟

rú shì niàn yuē shēng sǐ kuáng wǒ rú shì niàn yǐ lǐ
如是念曰：生死诳我。如是念已，礼

rú lái zú bái yán shì zūn wǒ jīn lǎo bì pò huài
如来足，白言：世尊，我今老弊破坏

zhī shēn wú yǒu yì niàn bù néng dé guǒ bù néng hè fù
之身，无有忆念不能得果，不能荷负

pú tí zhòng dàn wǒ yú jīn zhě guī yī shì zūn guī yī
菩提重担。我于今者归依世尊，归依

yú fǎ lí sān yǒu sēng wǒ cóng jīn rì nǎi zhì mìng jìn
于法、离三有僧。我从今日乃至命尽

shòu sān guī yī bìng dì zǐ zhòng yī qiè rú shì wéi
受三归依！并弟子众，一切如是。唯

yuàn shì zūn shàn wéi wǒ shuō lìng wǒ juàn shǔ dà huò shàn
愿世尊，善为我说，令我眷属大获善

lì shì zūn nǎi shì yī qiè zhì rì chú fán nǎo àn wéi
利！世尊乃是一切智日除烦恼闇。唯

yuàn shì zūn shuō cǐ běn xìng zhòngshēng běn xìng tuì shēng
愿世尊，说此本性，众生本性，退生

tiānzhōng

天中。

fó yán dà xiān jīn zhèng shì shí wǒ wéi rǔ
佛言：大仙，今正是时，我为汝

shuō dà xiān dāng zhī ruò rén yǐ huā xiāng mǎn ér shī
说。大仙当知，若人以花香鬘而施，
xīn lè xiū xíng xìn xīn xiāng yīng mìng zhōng dé shēng mǎn zhuāng
心乐修行信心相应，命终得生鬘庄
yán tiān yòu fù dà xiān rén yù sǐ shí shēn yǒu shàn xiāng
严天。又复大仙，人欲死时身有善香，
shì huā xūn xiāng yòu yù sǐ shí shàng jiàn huā wǎng yǒu
是花熏香。又欲死时，上见花网有
zhǒng zhǒng sè yǐ sǎn bǐ rén ěr shí zhū qīn fù mǔ
种种色以散彼人。尔时，诸亲父母、
xiōng dì zhū juàn shǔ děng shǒu zhí huá xiāng ér gòng yǎng
兄弟、诸眷属等，手执华香而供养
zhī bēi hào tí kū bǐ rén ěr shí miàn sè nì rùn mù
之，悲号啼哭。彼人尔时面色腻润目
shì bù zhuǎn shǒu zú zhèng zhí rú shì shě mìng bǐ yù
视不转，手足正直，如是舍命。彼欲
sǐ shí jiàn yǒu shèng xiàng suǒ wèi jiàn qiū jiàn mǎn zhuāng yán
死时见有胜相，所谓见丘见鬘庄严，
jiàn yǒu bǎi qiān duān zhèng fù nǚ rào tiān gōng diàn bǐ rén
见有百千端正妇女绕天宫殿。彼人
jiàn yǐ ér yǔ xiōng dì zhū qīn děng yán wǒ yú mèng zhōng
见已而语兄弟诸亲等言：我于梦中
jiàn yǒu qiū jù zhǒng zhǒng bǎo zhū zhū zhuāng yán jù sǎn zhǒng
见有丘聚种种宝珠，诸庄严具散种
zhòng huā ruò bǐ bìng rén rú shì shuō zhě yīng zhī cǐ
种花。若彼病人如是说者，应知此

xiāngmìngzhōng dé shēng mán zhuāng yán tiān
相命终得生鬘庄严天。

bǐ rén yù sǐ zé jiàn fù mǔ fáng shì hé hé
彼人欲死则见父母房室和合，

jiàn yǐ jí shēng yòu fù bǐ shí mán zhuāng yán tiān yǒu
见已即生。又复彼时鬘庄严天，有

èr zhǒng gēn hé hé xíng yù rú yán fú tí nán zǐ bú
二种根和合行欲，如阎浮提男子不

yì yǒu yī shèng fǎ bú jìng bù chū bǐ xīn yù fā dié
异，有一胜法不净不出。彼心欲发迭

xiāng zhī yǐ shēn zé hé hé yǒu ài fēng chū ér shòu yù
相知已，身则和合有爱风出而受欲

lè jí yú bǐ shí jīng qī rì zhōng zhù tiān nǚ zàng
乐。即于彼时，经七日中住天女藏。

qī rì mǎn yǐ yòu xié ér shēng jí yú shēng shí yǒu
七日满已，右胁而生。即于生时，有

tiān shàn xiāng dì yī kě ài yǒu zhǒngzhǒng huā xiāng xì wéi
天善香第一可爱，有种种花相系为

mán shēng zài xiōng qián bǐ shí fù yǒu miào xiāng pǔ xūn
鬘生在胸前。彼时，复有妙香普熏

mǎn yī yóu xún suí fēng biàn xíng bǐ shí fù yǒu zá sè
满一由旬随风遍行。彼时，复有杂色

mán shēng suǒ wèi bái sè hēi huáng chì sè pí liú lí
鬘生，所谓白色、黑黄赤色、毗琉璃

sè yán fú zhī sè qīng jìng shèng miào bō tóu mó sè
色、阎浮汁色、清净胜妙钵头摩色、

zhǒngzhǒng zá sè tóng sè huǒ sè rú shì miào mǎn nǎi
种种杂色、铜色、火色，如是妙鬘乃
zhì wèi sǐ bù wěi bù niān cháng yǒu shàn xiāng yǐ shì
至未死，不萎不蔫，常有善香，以是
yì gù míng mǎn zhuāng yán
义故名鬘庄严。

bǐ mǎn zhuāng yán tiān gōng zhī chù yǒu miào tiān shù
彼鬘庄严天宫之处，有妙天树
bù cháng bù duǎn qí zhī jí tián wèi rú gān lù qí zhī
不长不短，其汁极甜味如甘露，其枝
chuí xià ér fù qīng jìng zhǒng zhǒng shù lín chù chù hé
垂下而复清净，种种树林处处和
jí bǐ shù yǒu guǒ bā fēn hé hé tiān wèi xiāng yīng
集。彼树有果，八分和合天味相应。
bǐ guǒ xíng liàng rú pín luó guǒ suí bǐ tiān xīn yì niàn
彼果形量如频骡果，随彼天心忆念
hé shí yú bǐ guǒ zhōng suí niàn jiē dé yīng zhī bǐ tiān
何食，于彼果中随念皆得。应知彼天
shí rú shì guǒ bù míng chuāi shí yú bǐ dì chù yuǎn
食如是果，不名揣食。于彼地处，远
lí jí cì miào huā zhuāng yán fù yǒu dì chù yǒu qīng
离棘刺妙花庄严；复有地处，有青
ruǎn cǎo fù yǒu dì chù jīn shā biàn fù jīn jiǎo shàng chū
软草；复有地处，金沙遍覆金角上出；
fù yǒu wò chù zì rán ér yǒu zhǒng zhǒng fù jù fù
复有卧处，自然而有种种敷具。复

yǒu tiān nǚ qīng jìng wú gòu miào yī zhuāng yán piān jǔ yī
有天女清静无垢，妙衣庄严偏举一

méi ér zuò xì xiào zhǒng zhǒng yī fu zhuāng yán qí shēn
眉，而作戏笑种种衣服庄严其身，

yòu yú bǐ chù dì yī shèng lè xíng zhù jù zú
又于彼处第一胜乐行住具足。

yú bǐ tiān nián shòu èr bǎi suì mìng yù jìn shí
于彼天年寿二百岁，命欲尽时，

zé yǒu wǔ xiàng hé děng wéi wǔ yī wèi bǐ tiān suǒ
则有五相。何等为五？一谓彼天所

yī zhī shù zhī xīn wēi niān tóu dī quán qū qí huā shī
依之树，枝心萎蔫头低卷屈，其花失

xiāng èr yú bǐ shù xīn bù xǐ lè sān zé mán wēi
香；二于彼树心不喜乐；三则鬢萎；

sì tiān fēng liáng biàn wéi rè chù wǔ zhū tiān nǚ xīn shēng
四天风凉变为热触；五诸天女心生

lián mǐn jiē xī yōu chóu yī qiè tóng shēng ér shuō jì
怜愍，皆悉忧愁，一切同声而说偈

yán
言：

jù zú tiān gān guǒ ráo zhǒng zhǒng tiān shù
具足天甘果，饶种种天树，

duō yǒu tiān cǎi nǚ tiān shèng miào lè chù
多有天婍女，天胜妙乐处，

tiān zhōng fú dé jìn shě yǐ ér lí qù
天中福德尽，舍已而离去。

bǐ zhū tiān nǚ wéi rào tiān zǐ fā shēng dà huàn
彼诸天女围绕天子，发声大唤

chàng rú shì yán wú cháng shèn è wú lián mǐn yì rú
唱如是言：无常甚恶无怜愍意！如

shì tiān zǐ yǒu ài niàn xīn mìng bú zì zài yú cǐ chù
是天子有爱念心，命不自由于此处

tuì yuàn tiān tóng zǐ sù shēng rén zhōng rú shì tiān nǚ
退，愿天童子速生人中。如是天女

ào nǎo shuō yǐ bǐ tiān zǐ shēn jǔ tǐ rè fā jì rè
懊恼说已，彼天子身举体热发；既热

fā yǐ shēn zé pǔ rán huǒ qǐ yī yàn jí tuì bǐ chù
发已，身则普燃火起一焰即退彼处。

shēn suī yàn rán bú shòu kǔ nǎo jì tuì bǐ yǐ zé jiàn
身虽焰燃不受苦恼，既退彼已则见

rén zhōng fù mǔ hé hé rú shì jiàn yǐ jí biàn shòu
人中父母和合；如是见已，即便受

shēng
生。

dà xiān dāng zhī bǐ mán zhuāng yán tiān zǐ shēng shí
大仙当知，彼鬘庄严天子生时，

yún hé chù tāi bǐ zhù mǔ xié zé yǒu shèng xiàng ruò
云何处胎？彼住母胁则有胜相。若

zhù zàng zhōng mǔ zé ài xiāng xǐ lè huā mǎn lè zhǒng
住藏中母则爱香，喜乐花鬘、乐种

zhǒng guǒ qīng lín cóng shù shòu yòng xīn shì bǐ yī qiè lè
种果青林丛树，受用心适，彼一切乐

jiē xī jù zú shēn bù pí juàn yòu bǐ fú zǐ zhù zàng
皆悉具足身不疲倦。又彼福子住藏

zhōng gù fù yǒu shàn xiàng huò mèng jiàn chéng zhǒng zhǒng bǎo
中故，复有善相，或梦见城种种宝

wù shì yì zhī chù zhǒng zhǒng huá mán yǐ sǎn dào xiàng
物市易之处，种种华鬘以散道巷，

yīng zhī bǐ mǔ yǒu rú shì xiàng
应知彼母有如是相。

fù cì dà xiān rú shì tóng zǐ yú mán zhuāng
复次，大仙，如是童子，于鬘庄

yán tiān zhōng tuì yǐ jì shēng rén zhōng ruò jiàn mán zhě
严天中退已，既生人中若见鬘者，

shēng shèng ài xīn lè xiān bái yī shēn sè shū shèng xīn wú
生胜爱心乐鲜白衣，身色殊胜心无

xiá huì bú ài duō yín lè duō xì lè ruò xíng zhù děng
黠慧，不爱多淫乐多戏乐，若行住等

xī jiē xùn jí lè jiàn xì chù hǎo shàng xì yī ài hào
悉皆迅疾，乐见戏处好尚细衣，爱好

shù lín jiàn tā cái fù duō shè fāng biàn xī wàng yù dé
树林，见他财富多设方便希望欲得。

dà xiān dāng zhī mán zhuāng yán tiān tuì shēng rén zhōng yǒu
大仙当知，鬘庄严天退生人中，有

rú shì xiàng
如是相。

yīn shì
音释

dūn jù dūn cú zūn qiē jù jū yù qiē dūn jù
蹲踞（蹲徂尊切踞居御切蹲踞

wèi dūn zú jù shǒu rú shòu zhī zhí qiánzú ér zuò yě
谓蹲足据手如兽之直前足而坐也）。

niè ní niè qiē lǚ yě zhòu cè jiù qiē cù yě
蹶（尼蹶切履也）。皱（侧救切蹙也

què yě jì jǐ lì qiē mì yě qiàn qī yàn
敲也）。概（几利切密也）。漶（七艳

qiē rào chéngshuǐ yě dùn jiān yǐn qiē bīngqì yě gān
切遶城水也）。楯（坚尹切兵器也干

lǚ zhī shǔ kǎi jiǎ kǎi kě hài qiē yì jiǎ yě jiǎ
櫓之属）。铠钾（铠可亥切亦钾也钾

gǔ qià qiē fá fáng yuè qiē pí yě dà yuē fá xiǎo
古洽切）。椳（房越切籀也大曰椳小

yuē fú gǎn yìng gǎn gǔ hàn qiēmiàn shàng hēi gǎn yě
曰桴）。𦉳黹（𦉳古旱切面上黑𦉳也

yìng yǐ zhèng qiēmiàn shàng hēizi yě wěnzhòng wěn wū
黹以证切面上黑子也）。稳重（稳乌

běn qiē yǔ wěn tóng wǎng wén fǎng qiē chē wǎng yě
本切与稳同）。辘（文纺切车辘也）。

wěi niān wěi yú wéi qiē niān yú gān qiē wěi niān wèi kū
萎蔫（萎于为切蔫于干切萎蔫谓枯

cùi yě
悴也）。

pí yē suǒ wèn jīng juàn xià

毗耶娑问经卷下

hòu wèi sān zàng fǎ shī qú tán bō rě liú zhī yì
后魏三藏法师瞿曇般若流支译

fù cì dà xiān sì dà tiān wáng tiān shēng tuì zhī
复次，大仙，四大天王天生退之

xiàng fù yīng dāng zhī rú shì dà xiān ruò yú pín
相复应当知。如是，大仙，若于贫

rén ruò yú bìng rén shēng lián mǐn xīn ruò yī ruò shí bìng
人、若于病人生怜悯心，若衣若食病

huàn yīn yuán suǒ xū yī yào suí shí gěi shī wéi chú hán
患因缘所须医药，随时给施为除寒

kǔ dào xiàng zhí shù xíng rén zuò xī zào lì chí jǐng gōu
苦，道巷殖树行人坐息，造立池井沟

qú shuǐ cáo gěi shī yī qiè rú shì xìn xīn xǐ xīn shī
渠水槽给施一切，如是信心、喜心施

yǔ bǐ rén yǐ shì shàn yè yīn yuán lín yù sǐ shí
与彼人，以是善业因缘，临欲死时，

shēn wú gòu huì yì bù léi shòu shēn sè bú biàn bú nì
身无垢秽亦不羸瘦，身色不变不腻

bú làn yī qiè shēn fēn bú shòu kǔ nǎo shēng bú pò huài
不烂，一切身分不受苦恼，声不破坏，

zhū qīn juàn shǔ xī jiē jù jí wú fēn sǎn zhě gù bù
诸亲眷属悉皆聚集，无分散者故不

yōu nǎo bú huàn jī kě jiǎo bù shēn suō bú shòu kǔ
忧恼，不患饥渴，脚不伸缩，不受苦

nǎo bù shī biàn lì jìng jiè bú ài gù bù chóu kǔ
恼，不失便利，境界不碍故不愁苦，

zhū gēn bú huài bǐ rén rú shì yī qiè lè zú bù kǔ
诸根不坏，彼人如是一切乐足，不苦

nǎo sǐ ruò shě shēn shí shí xīn huān xǐ jiàn sì tiān wáng
恼死。若舍身时识心欢喜，见四天王

zhū tiān zhī zhòng zài shù lín zhōng xì lè zhī chù jiàn
诸天之众，在树林中戏乐之处；见

tiān zhòng yǐ sǐ shī miàn sè rú shēng lián huā kǒu chū
天众已，死尸面色如生莲花，口出

hǎo xiāng qí xiāng yóu rú ā suō pó xiāng zhǒng zhǒng huā
好香，其香犹如阿娑婆香，种种花

xiāng suí fēng xūn shī bǐ sǐ rén shí jiàn sì dài wáng tiān
香随风熏尸。彼死人识见四大王，天

zhōngshēng chù fù mǔ xiāng jìn ěr shí tiānzhōng bǐ fù
中生处父母相近。尔时，天中彼父

tiān zǐ zài xì lè chù yóu xíng xǐ xì yù xīn qǐ fā
天子，在戏乐处游行嬉戏，欲心起发，

yòu shǒu mó chù tiān nǚ qí xià yǐ mó chù gù shí tuō
右手摩触天女脐下；以摩触故，识托

huái zhōng zhì mǎn qī rì nǎi yǒu tóu fa jù zú zhuāng
怀中，至满七日乃有头发，具足庄

yán tiān tóng zǐ shēng shēng jí zhī yù xì xiào gē wǔ
严天童子生，生即知欲，戏笑歌舞

yī qiè jiē néng
一切皆能。

fù cì dà xiān bǐ sì dài wáng zhū tiān zhù chù
复次，大仙，彼四大王诸天住处

suǒ yǒu gōng diàn chún jīn wéi dì zhǒng zhǒng zhuāng yán zhǒng
所有宫殿，纯金为地种种庄严，种

zhǒng cǎi sè diāo shì fēn míng bǎi qiān tiān nǚ zài tiān gōng
种彩色雕饰分明，百千天女在天宫

diàn yǒu bǎi qiān shù miào zhuāng yán zhī yǒu suí yì fēng
殿，有百千树妙庄严枝，有随意风

chù shēn shòu lè fù cì dà xiān bǐ sì dài wáng tiān
触身受乐。复次，大仙，彼四大王天

zhòng zhù chù chéng huáng píng zhèng qí chéng sì fāng zòng
众住处，城隍平正，其城四方，纵

guǎng bá wàn sì qiān yóu xún dà xiān dāng zhī yú bǐ lín
广八万四千由旬。大仙当知，于彼林

zhōng yǒu tiān bǎo zhū yǐ wéi dēng míng shū miào zēng cǎi yǐ
中有天宝珠以为灯明。疏妙增彩，以

yī shù shēn xuán fān zhī shàng shù jí róu ruǎn zhū tiān jiàn
衣树身悬幡枝上。树极柔软，诸天见

zhī xīn shēng ài lè yú bǐ lín zhōng chuī dí pāi shǒu
之心生爱乐，于彼林中吹笛、拍手、

pí pá gǔ dǐng hé hé yuè shēng zài bǐ kū zhōng
琵琶、鼓等，和合乐声在彼窟中。

fù cì dà xiān bǐ tiān tóng zǐ zhǒng zhǒng shí
复次，大仙，彼天童子种种食

lì suǒ wèi chuāi shí tiān fàn shàn xiāng néng shēng tiān lì
力，所谓揣食，天饭善香能生天力，
xiāng sè wèi děng gōng dé jù zú yǒu tiān jīng mǐ míng lián
香色味等功德具足。有天粳米名莲
huá guāng zì rán ér shú tián rú gān lù zhǒng zhǒng sè
华光，自然而熟，甜如甘露，种种色
wèi jù zú xiāng yīng yǒu èr shí pán yī shì jīn pán
味具足相应。有二食盘，一是金盘，
yī shì bǎo pán suí bǐ tiān zǐ suǒ xū fàn shí hé zhě
一是宝盘，随彼天子所须饭食，何者
hé děng rú shì rú shì bǐ bǐ yǐn shí jiē pán zhōng
何等如是如是，彼彼饮食皆盘中
shēng fù cì dà xiān bǐ tiān ěr shí móu qū lí zhī
生。复次，大仙，彼天尔时，牟佉离汁
shēng bǐ pán zhōng jí biàn wéi huā míng ā suō pó bǐ
生彼盘中，即变为花名阿娑婆。彼
yǒu shàn xiāng qí zhī qīng lěng yǐn zé liáng lè yòu fù
有善香，其汁清冷，饮则凉乐，又复
bǐ xiāng lìng tiān tóng zǐ zuì lè yí shì
彼香令天童子醉乐怡适。

fù cì dà xiān bǐ sì dài wáng zǐ gé gōng
复次，大仙，彼四大王子，隔宫
diàn zhōu zā cháng yǒu miào hǎo huá màn duō ráo miào huā zhuāng
殿周匝常有妙好华蔓，多饶妙花庄
yán diàn zhù yǐ rú shì zhù zhuāng yán gōng diàn jīn bǎo jīn
严殿柱，以如是柱庄严宫殿金宝金

gāng yǒu shèng tiān shù suō luó chì màn shàng pān shù zhī
刚。有胜天树娑罗翅蔓，上攀树枝

yǒu bǎi qiān zhù chuáng wò fū jù zhuāng yán gōng diàn liù
有百千柱，床卧敷具庄严宫殿。六

wàn tiān nǚ zài zhōng háng zuò lìng bǐ gōng diàn duān yán shèng
万天女在中行坐，令彼宫殿端严胜

miào bǐ nǚ shū shèng shēn xiāng jǔ dòng jiē kě guān zhān
妙。彼女殊胜身相举动，皆可观瞻，

tiān yī guāng míng zhuāng yán qí shēn miào shēng huán chuàn yī zī
天衣光明庄严其身，妙声环钏以姿

qí mèi shàn xiāng miào sè yù xīn xiāng yīng shēn jí ruǎn
其媚，善香妙色欲心相应，身极软

ruò gē wǔ xì xiào héng cháng bù jué duō yǒu zī mèi
弱，歌舞戏笑恒常不绝，多有姿媚

liǎng liǎng gòng hé chū měi miào shēng yǔ dí yī yīn bǐ
两两共合，出美妙声与笛一音，彼

tiān gōng diàn rú shì jù zú fù cì dà xiān bǐ tiān
天宫殿如是具足。复次，大仙，彼天

gōng zhù jīn bǎo jiān cuò xuán yǐ zēng fān chù chù chuí xià
宫柱金宝间错，悬以缯幡处处垂下。

fù cì dà xiān bǐ sì dài wáng shòu shèng yù lè
复次，大仙，彼四大王受胜欲乐，

tí tóu lài zhā pí lóu lè chā pí lóu bó chā jū
提头赖吒、毗楼勒叉、毗楼博叉、拘

pí lóu děng bǐ sì dài wáng zài gōng diàn zhōng xǐ xiào gē
毗楼等。彼四大王在宫殿中，喜笑歌

wǔ xiào yǒng děng shēng tiān shí chōng bǎo zhū gēn xǐ lè
舞 啸 咏 等 声 ， 天 食 充 饱 ， 诸 根 喜 乐

shàn ài yì shēng bǐ chù shèng lè jiē xī jù zú fù
善 爱 意 生 ， 彼 处 胜 乐 皆 悉 具 足 。 复

cì dà xiān bǐ sì dài wáng tiānzhòng zhī zhōng zhū tiān
次 ， 大 仙 ， 彼 四 大 王 ， 天 众 之 中 诸 天

tóng zǐ cháng bì hóng zhí bù cū bú xì xíng rú zuì
童 子 ， 长 臂 洪 直 不 粗 不 细 ， 行 如 醉

xiàng jù zhàng fu lì róu ruǎn zhī shēn jù zú tiānxiāng
象 具 丈 夫 力 ， 柔 软 之 身 具 足 天 相 。

bǐ tiān xíng shí zé yǒu shèngxiāng xūn yī yóu xún
彼 天 行 时 ， 则 有 胜 香 熏 一 由 旬 。

fù cì dà xiān bǐ shòu tiān nián wǔ bǎi suì mìng
复 次 ， 大 仙 ， 彼 寿 天 年 五 百 岁 命 ，

wú zhōng yāo shāng bǐ chù shèng lè yī qiè jù shòu kāi
无 中 夭 伤 。 彼 处 胜 乐 一 切 具 受 ， 开

yǎn kàn shì yǒu xǐ ài xiàng bǐ zhū tiānzhòng duō yǒu xì
眼 看 视 有 喜 爱 相 。 彼 诸 天 众 多 有 戏

chù wèi sū pó qié tú jiā zhī chù jiā tán pó jiā jí
处 ， 谓 苏 婆 伽 茶 迦 之 处 ， 迦 昙 婆 迦 及

pí mó luó guāng míng zhuāng yán lín wáng zhī chù shé nuó jiā
毗 摩 罗 光 明 庄 严 林 王 之 处 ， 闍 那 迦

děng shèng xì lè chù yǒu rú shì děng dì yī xiāng chù shòu
等 胜 戏 乐 处 ， 有 如 是 等 第 一 香 处 受

yòng xīn xǐ bǐ zhū tiān zǐ xíng bǐ chù yǐ huā zhū jīn
用 心 喜 。 彼 诸 天 子 行 彼 处 已 ， 花 珠 金

bǎo jiān cuò jiē bì qí jiē fāng zhèng shèng miào zhuāng yán
宝间错阶陛。其阶方正胜妙庄严，

míng bǎo zhū jiē bǎi qiān tiān nǚ miào shēng gē yǒng zhū bǎo
名宝珠阶。百千天女妙声歌咏，珠宝

yuè qì zì rán chū shēng duō shòu yù lè
乐器自然出声，多受欲乐。

fú jìn mìng zhōng zé yǒu xiāng xiàn chū zé shī yǐng
福尽命终则有相现，初则失影，

bù wén huā xiāng jiā líng pín qié tiān nǚ miào shēng ěr
不闻花香，迦陵频伽天女妙声，耳

bú fù wén dà xiān dāng zhī yòu tiān zhòng zhōng bī tiān
不复闻。大仙当知，又天众中彼天

tóng zǐ yú tiān gōng diàn zhòng jí zhī chù zhì rì bù wǎng
童子，于天宫殿众集之处至日不往。

bī gōng diàn zhōng bǎi qiān tiān nǚ shù shēng yīng luò yǒu miào
彼宫殿中百千天女，树生璎珞有妙

shèng huā jù chì luó shēng yù niǎo zhī shēng lín zhōng jù
胜花，俱翅罗声、欲鸟之声林中具

yǒu xīn bù shēng lè zài dì xuán zhuǎn yī shang gòu nì
有，心不生乐在地旋转，衣裳垢腻

qí shēn jí rè bēi kǔ kàn shì dì shàng xuán zhuǎn yú
其身极热，悲苦看视地上旋转，于

huā zhàng chù xīn bù xǐ lè shēn zhōng hàn chū bī mù
花帐处心不喜乐，身中汗出。彼目

cháng kāi jīn zé miǎn shùn bī chù dòng zhuǎn rú yú chū shuǐ
常开今则眇瞬，彼处动转如鱼出水

wéi rì suǒ bào fān fù huí zhuǎn dú zài dì zhù tiān nǚ
为日所暴，翻覆回转独在地住。天女
jiàn yǐ jiē lái wéi rào xiáng gòng bēi āi tóng shēng tí kū
见已皆来围绕，详共悲哀同声啼哭，
rú shì shuō yán hé qī ài rén yù xiàng hé chù hé qī
如是说言：何期爱人欲向何处？何期
dì yī zhǒng zhǒng zhuāng yán róu ruǎn zhī shēn yì yì wú gòu
第一种种庄严柔软之身，异异无垢，
xiōng yīng kuān bó liǎng jiān kě xǐ píng zhèng zhī shēn róu
胸膺宽博，两肩可喜，平正之身，柔
ruǎn zhī shēn hé qī xì chù yóu xì cháng lè zhǒng zhǒng
软之身，何期戏处游戏常乐，种种
chù xíng jīn hū shě wǒ fù shě tiān gōng yù xiàng hé chù
处行今忽舍我？复舍天宫欲向何处？
bǐ zhū tiān nǚ jì shāng tàn yì fù shuō jì yán
彼诸天女既伤叹已，复说偈言：

zhǒng zhǒng shàn xīn zuò tiān shù miào zhuāng yán
种种善心作，天树妙庄严，
cǐ sì dài wáng chù duō ráo yǐn shí lè
此四大王处，多饶饮食乐，
yǒu sì zhù xiāng yīng fú dé tiān shèng chù
有四柱相应，福德天胜处，
duō ráo tiān nǚ ài fēng huá shàn xīn xǐ
多饶天女爱，丰华善心喜，
hé hū è wú cháng lìng shě cǐ ér qù
何忽恶无常，令舍此而去！

bǐ zhū tiān nǚ rú shì wéi rào dà shēng háo kū
彼诸天女如是围绕，大声号哭

xián chū shēng huài bìng tí bìng yán kě lián kě mǐn bǐ zhū
涎出声坏，并啼并言可怜可愍。彼诸

tiān nǚ zuò rú shì yán lí ér yuǎn zhù fù shēn yòu bì
天女作如是言，离而远住，复申右臂

qǔ huā sǎn zhī zuò rú shì yán shēng shàn dào qù jūn
取花散之，作如是言：生善道去！君

shàn dào qù xiàng rén jiè qù shēng fú chū dì xìn xīn
善道去！向人界去！生福处地！信心

lí zhī yīng zhī bǐ tiān rú shì zhī shēn bǐ yù sǐ tiān
犁之。应知彼天如是之身，彼欲死天

jì wén cǐ yǐ rú shì sī wéi zì zhī shēn sǐ jí dà
既闻此已，如是思惟自知身死，极大

chóu kǔ jǔ tǐ zhēng rè yǐ zhēng rè gù shēn zé xiāo
愁苦举体蒸热；以蒸热故，身则销

yáng yóu rú sū tí yú bǐ sǐ chù mù tián zhī zhōng xiāo
洋犹如苏涕，于彼死处墓田之中销

yáng jìn huài shēn tǐ wěi niān yǒu sǎo fēng lái chuī bǐ
洋尽坏，身体萎蔫。有扫风来，吹彼

tiān shēn zuò yī qiān fēn suì mò sǎn qù biàn zài xū kōng
天身作一千分，碎末散去遍在虚空。

yú bǐ chù tuì yù shòu rén shēn jiàn yán fú tí fù mǔ
于彼处退欲受人身，见阎浮提父母

hé hé bǐ jì jiàn yǐ huān xǐ ài lè jí bǐ chù
和合，彼既见已欢喜爱乐，即彼处

shēng chū shòu shēng yǐ qí mǔ xiāng chū suǒ wèi xǐ xiào
生。初受生已，其母相出所谓喜笑，
yù dé shèng shí bù xǐ shí ròu xǐ zhù chì yī guāng
欲得胜食不喜食肉，喜著赤衣、光
míng zhī yī lè jiàn rén zhòng jù huì zhī chù yú xiōng
明之衣，乐见人众聚会之处，于兄
dì děng shēng shèng ài xīn cáng nèi xié zhōng bú shòu kǔ nǎo
弟等生胜爱心，藏内胁中不受苦恼，
wú yǒu xián tuò yòu bú ě xīn wú yǒu shēn bìng zài bǐ
无有涎唾又不恶心，无有身病在彼
cáng zhōng shàn jù zú shǒu rán hòu chū shēng bǐ jì shēng
藏中，善具足手然后出生。彼既生
yǐ duān zhèng hǎo sè jiàn zhě ài niàn bǐ ruò zēng zhǎng
已端正好色，见者爱念。彼若增长，
wén sì wáng tiān xīn zé huān xǐ xiū xíng shī jiè yǐn jiǔ
闻四王天心则欢喜，修行施戒，饮酒
bú zuì xīn cháng xǐng wù shēn zé féi xiān héng yǐ zhòng
不醉，心常醒悟。身则肥鲜，恒以众
xiāng zhuāng yán qí shēn ài lín xì chǔ xīn duō yù rǎn
香庄严其身，爱林戏处心多欲染，
zì shēn zhū gēn lè jìn fù nǚ shǔ shù yǐn shí lè hǎo
自身诸根乐近妇女，数数饮食乐好
měi shàn cháng xiū gē lè shēn tǐ nì rùn bù hēi bù bái
美膳，常修歌乐，身体腻润不黑不白，
qí yǎn yóu rú qīng pí liú lí dà xiān dāng zhī sì dà
其眼犹如青毗琉璃。大仙当知，四大

wang tiān tuì shēng rén zhōng běn xìng rú shì sì dài wáng
王天退生人中，本性如是。四大王

chù suǒ xūn xiāng xù yǒu rú shì xiàng
处，所熏相续有如是相。

fù cì dà xiān ruò yǒu zhòngshēng shě lí shā
复次，大仙，若有众生，舍离杀

shēng xìn xīn qīng jìng xiū xíng bù shī lí tōu dào yī yǐ
生信心清净，修行布施离偷盗已，以

qū tuó ní pú shé ní shí lí hé zhū shā yú suǒ xū
佉陀尼、蒲闍尼食黎何朱沙，余所须

wù yī shang cái wù bǎo zhū jīn dēng shě yǐ bù shī xìn
物衣裳财物，宝珠金等舍以布施，信

lè xīn xǐ yǐ zhū huā dēng ér wéi gòng yǎng lǐ bài tǎ
乐心喜，以诸花等而为供养，礼拜塔

sì fèng shī gòng yǎng mìng zhōng zhī shí shēn bú huài làn nì
寺奉施供养，命终之时身不坏烂，臆

gòu biàn lì chòu huì jiē wú xīn shēng huān xǐ zì yì niàn
垢便利臭秽皆无，心生欢喜，自忆念

shēn suǒ zuò shàn gēn lín yù sǐ shí zé yǒu xiāng xiàn miàn
身所作善根。临欲死时则有相现，面

rú jīn sè bí zhèng bù qū xīn bú dòng luàn yè bú
如金色，鼻正不曲，心不动乱，咽不

zhù qì yì bù ké sou jí shàng qì dēng shēn bù zhēng
杼气，亦不咳嗽及上气等，身不蒸

rè gēn bú pò huài jié mài bú duàn shēn bù kǔ nǎo
热，根不破坏，节脉不断，身不苦恼，

zài yú wò chù shēn bù huí zhuǎn yǔ shēng bú pò
在于卧处身不回转，语声不破。

fù cì dà xiān rú shì zhòng shēng huò rè bìng
复次，大仙，如是众生或热病

sǐ huò zhòng dú sǐ huò tān huá guǒ ér shàng shù shàng
死，或中毒死，或贪华果而上树上

duò shù ér sǐ huò shí hǎo shí bù xiāo gù sǐ bǐ yù
堕树而死，或食好食不消故死。彼欲

shě yīn nèi shí wǎng jiàn sān shí sān tiān gōng diàn zhuāng yán
舍阴内识，往见三十三天宫殿庄严，

yǒu zhū jīn bǎo jí jīn gāng děng yú fēn fēn chù zhǒng zhǒng
有珠金宝及金刚等，于分分处种种

jiàn zá zuò jīn yú xíng mó qié luó xíng zhuāng yán diàn
间杂，作金鱼形摩伽罗形，庄严殿

mén mén shàng jīn zhuàng yǒu zhǒng zhǒng lè sòng xiāng dǎ chù
门门上金幢，有种种乐送相打触，

chū měi hǎo shēng néng lìng xīn xǐ ráo zhǒng zhǒng zhī xiāng yīng
出美好声能令心喜。饶种种枝相应

hǎo shù zhuāng yán lín zhōng wèi yōu chá yī sā luó méi tán
好树庄严林中，谓忧茶迦娑罗梅檀，

xiāng zhī zuò ní yǐ tu dì chù jīn sè cǎi huà bái zhēn
香汁作泥以涂地处，金色彩画白真

zhū dài biàn xuán shù xià dì jiē róu ruǎn cháng yǒu zhuāng
珠带，遍悬树下地皆柔软，常有庄

yán yī qiè shí jìng yǒu hǎo jīn shā biàn bù qí dì rào
严一切时净。有好金沙遍布其地，绕

tiān zhū yàn yǐ wéi dēng mán duō yǒu tiān nǚ tiān suǒ fēn
天珠焰以为灯鬘。多有天女天所分
chù guāng míng zhuāng yán cháng zuò tiān gē měi miào yīn shēng
处，光明庄严常作天歌美妙音声，
zhǒu hòu zhuāng yán xiōng yǒu yīng luò yān bàn yīng luò bì
肘后庄严，胸有璎珞，咽半璎珞，臂
chuān zhǐ huán jí ěr qú dēng zhǒng zhǒng zhuāng yán duān zhèng
钏指环及耳磬等，种种庄严端正
tiān nǚ dà xiān dāng zhī sān shí sān tiān zhū tiān zhī zhòng
天女。大仙当知，三十三天诸天之众，
bǐ chù tiān zǐ dāng yú ěr shí yóu xì shòu lè shòu zhū
彼处天子当于尔时，游戏受乐受诸
yù xíng bǐ yú xì chù shù lín zhōng háng xīn shēng ài
欲行。彼於戏处树林中行，心生爱
shàn bǐ fú dé shí jiàn bǐ tiān shàng tiān zǐ tiān nǚ
善。彼福德识，见彼天上天子、天女，
tóng yī chù zuò xīn xǐ ài lè sù bǐ shēng chù rú yán
同一处坐心喜爱乐，速彼生处。如縊
chuān zhū qiān yán zhū zǒu bù shēng yì dào jí yú shēng
穿珠牵縊珠走，不生异道；即于生
shí bǐ tiān fù nǚ shǒu zhōng huā shēng bǐ nǚ jiàn yǐ
时，彼天妇女手中花生。彼女见已，
zì zhī yǒu ér jí yǐ cǐ huā shòu yǔ fū yán jūn jīn
自知有儿，即以此花授与夫言：君今
dé zǐ kě shēng huān xǐ bǐ tiān jiàn zhī xǐ xīn zēng shàng
得子可生欢喜。彼天见之喜心增上，

bì zhī qí qī dé tiān tóng zǐ rú shì èr tiān xīn shēng
必知其妻得天童子，如是二天心生
xǐ yuè rú shì tóng zǐ qī rì mǎn yǐ cháng fā xuán dòng
喜悦。如是童子七日满已，长发旋动
qīng jìng wú gòu tiān yī jù zú bì tiān wèi shēng qī
清净无垢，天衣具足。彼天未生，七
rì zhī zhōng rú shì yì niàn wǒ mǒu chù tuì shēng cǐ tiān
日之中如是忆念：我某处退生此天
zhōng mǒu wǒ fù mǔ wǒ zuò shàn yè rú shì sī wéi
中。某我父母，我作善业。如是思惟
jí shēng xǐ xīn xǐ xīn shēng yǐ shēng zé yù fā yǒu
极生喜心，喜心生已生则欲发，有
yù jí chī bǐ lè yù zhě yáo jiàn gōng diàn tiān xì lè
欲即痴。彼乐欲者，遥见宫殿天戏乐
chù rú shì jiàn yǐ xī wàng yù dé jí biàn xíng wǎng
处；如是见已，希望欲得，即便行往
yì bǐ xì chù rú zuì xiàng xíng bì rú xiàng shǒu hóng yuán
诣彼戏处如醉象行，臂如象手洪圆
xiān cháng xiōng zé píng zhèng bì rú jīn sè shàng xià shēn
纤长，胸则平正，臂如金色，上下身
cū zhōng shēn zé xì xíng zé xiáng shěn shēn xīn yǒng jiàn
粗，中身则细，行则详审深心勇健，
yāo rú gōng bà bèi gǔ píng zhí liǎng bì hóng mǎn rú bā
腰如弓弣，背骨平直，两髀洪满如芭
jiāo shù shàn zhī tiān fǎ zī bìn duàn xì tiān xiāng shèn
蕉树，善知天法髭鬓断细，天香甚

xiāng guā jiǎ chì báo shēn tǐ xiāng jié wú zhǔ zhuāng yán
香瓜甲赤薄，身体香洁无主庄严，
qǔ yǐ yán shēn tiān wú bìng kǔ shēn yǒu shàn xiāng zhù miào
取以严身天无病苦，身有善香著妙
tiān yī sè xiàng shū miào tiān huá yán shēn yú gōng diàn
天衣，色相殊妙天华严身，于宫殿
zhōng cì dì jiàn xíng bǐ chù jiàn yǒu wú zhǔ tiān nǚ jiàn
中次第渐行。彼处见有无主天女，见
tiān tóng zǐ yī qiè xī lái wéi rào ér zhù zuò rú shì
天童子一切悉来围绕而住，作如是
yán shèng zǐ shàn lái shàn lái shèng zǐ cǐ rǔ gōng diàn
言：圣子善来！善来圣子！此汝宫殿，
wǒ wú fū zhǔ jiǔ lí fū zhǔ dú yǒu tóng zǐ wǒ
我无夫主，久离夫主，独有童子。我
jīn sè shǎo miào sè jù zú yīng xiāng gòng yǎng rǔ ruò jīn
今色少妙色具足，应相供养。乳若金
píng miàn rú lián huā kāi fū zhī sè wǒ shēn yóu rú yún
瓶，面如莲花开敷之色，我身犹如云
zhōng diàn xíng duān zhèng kě xǐ wǒ shì tiān nǚ jīn xiāng
中电行，端正可喜。我是天女，今相
gòng yǎng fèng gěi zǒu shǐ cǐ xì lè chù bō lí yē duō
供养奉给走使。此戏乐处，波离耶多
jù zhī tuó luó jù luó pó jiā duō yǒu zhī xīn róu ruǎn
俱枳陀逻俱逻婆伽，多有枝心柔软
kě xǐ ér wéi zhuāng yán liù wàn tiān nǚ yú lè cǐ
可喜，而为庄严六万天女。娱乐此

chù jīn xiāng yú lè fèng gěi shèng zǐ yú gōng diàn chù
处，今相娱乐奉给圣子，余宫殿处
jiē xī bù kōng bǐ yǒu pí pá gǔ dí dǐng lè zhǒng
皆悉不空。彼有琵琶鼓笛等乐，种
zhǒng yīn shēng tiān fū zhuāng yán shī zǐ zuò chù zì rán chū
种音声天敷庄严，师子座处自然出
shēng bǐ tiān jì jiàn zhǒng zhǒng zhuāng yán miào hǎo fān gài
生。彼天既见种种庄严妙好幡盖，
rú wáng shòu wèi zuò shī zǐ zuò bǐ tiān tóng zǐ yì fù
如王受位坐师子座，彼天童子亦复
rú shì zuò shī zǐ zuò bǐ jì zuò yǐ zhū yuè qì zhōng
如是坐师子座。彼既坐已，诸乐器中
chū kě ài shēng pǔ yī qiè xiàng chàng shēng shuō yán cǐ
出可爱声，普一切相唱声说言：此
shàn zhòng shēng yú yán fú tí zào fú dé yè ér lái
善众生，于阎浮提造福德业，而来
shēng cǐ tiān gōng diàn zhōng yǔ tiān nǚ yán rǔ lái rǔ
生此天宫殿中。语天女言：汝来！汝
lái sù jìn cǐ chù kě wéi xì lè shàn zuò gē wǔ
来！速近此处，可为戏乐善作歌舞，
lè cǐ tiān zǐ cǐ yú rén zhōng zuò shàn gēn zhě cǐ
乐此天子。此于人中作善根者，此
shēng chū yǐ liù wàn tiān nǚ bǐ shù lín zhōng liǎng shǒu
声出已，六万天女，彼树林中两手
qǔ huā shàn xiāng zhuāng yán dì yī tiān yī míng tóu jū
取花，善香庄严。第一天衣名头居

luó bī yī qīng shū shèngshàng zhū bǎo yǐ wéi jiǎo chuàn
罗，彼衣轻疏，胜上珠宝以为脚钏，
chuàn yǒu miào shēng rú shì fù nǚ ér lái jìn zhī fèng
钏有妙声，如是妇女而来近之，奉
gěi gòng yǎng bī zhū tiān nǚ duānzhèng kě xǐ yóu rú chū
给供养。彼诸天女，端正可喜犹如初
yuè miàn rú lián huā qí xiāng yóu rú ā suǒ pó huā
月，面如莲花，其香犹如阿娑婆花；
rú shì fù nǚ lái jìn tóng zǐ zuò rú shì yán rú shì
如是妇女来近童子，作如是言：如是
shèng zǐ wǒ yǐ yī qiè suǒ xū zhī wù gòng yǎng gòng jǐ
圣子，我以一切所须之物，供养供给
suí bǐ suǒ yòng cǐ shì tóng zǐ zì shàn gēn lì hé jí
随彼所用。此是童子自善根力，和集
suǒ dé zì fú suǒ shè yú jīn zài cǐ shòu tiān yù lè
所得自福所摄，于今在此受天欲乐。
rú shì dà xiān bī tiān tóng zǐ tiān nǚ xiāng suí sān
如是，大仙，彼天童子，天女相随，三
shí sān tiān huān xǐ yuán lín zhòng zá lín zhōng bái yī shí
十三天欢喜园林众杂林中，白衣石
shàng yǒu shèng guāng míng suǒ bēi dōu lín qū luó qū la
上有胜光明，娑卑兜林佉罗佉啰，
tuó tuó luó jiā chí quán liú shuǐ ā zhā pó jiā miào sè
陀陀罗迦池泉流水，阿吒婆迦妙色
hǎo huā bō lí yē duō jù zhī tuó luó zài rú shì děng
好花，波离耶多俱枳陀罗，在如是等

xì lè zhī chù dì yī liáng lè bǐ chù wú yǒu dà lì
戏乐之处，第一凉乐。彼处无有大力

è fēng bǐ chù bǐ chù lín zhōng duō yǒu ruò gān miào shēng
恶风，彼处彼处林中多有若干妙声

zhòng niǎo duō yǒu tiān huā yì ráo tiān guǒ jiē yǒu miào
众鸟，多有天花，亦饶天果皆有妙

xiāng pí liú lí zhū móu suǒ luó zhū jí má nǎo dèng
香，毗琉璃珠、牟娑罗珠及玛瑙等，

zhǒngzhǒng bǎo zhū yǐ wéi dēng míng fù yǒu zhòng fēng jí zhū
种种宝珠以为灯明。复有众蜂及诸

yù zuì jù chì luó dèng zhǒngzhǒng zhū niǎo yǒu měi miào shēng
欲醉俱翅罗等，种种诸鸟有美妙声，

yǒu tā juàn niǎo yǒu jīn chì niǎo cǐ niǎo qīng yān yǐ
有他眷鸟，有金翅鸟。此鸟青咽，以

miào zhū bǎo jiān cuò qí shēn pí liú lí zuǐ cháng ér yán
妙珠宝间错其身，毗琉璃嘴长而严

miào yǒu zhǒngzhǒngshēng suǒ tuó lí duō měi miào gē shēng
妙，有种种声，娑陀离多美妙歌声。

yú bǐ lín zhōng yǒu zhǒngzhǒng huā zá sè jiān cuò zhuāng yán
于彼林中有种种花，杂色间错庄严

qí dì bǐ tiān tóng zǐ zài rú shì chù shòu zhū yù
其地。彼天童子在那里，受诸欲

lè
乐。

fù cì dà xiān sān shí sān tiān gōng diàn dì chù
复次，大仙，三十三天宫殿地处，

yǒu miào chí shuǐ qīng lěng rú yuè bā fēn jù zú qīng ér
有妙池水清冷如月，八分具足清而

wú gòu fù yǒu shèng miào bǎi yè lián huā kāi fū xiān róng
无垢，复有胜妙百叶莲花开敷鲜荣。

qí chí àn biān bǎo shù zhuāng yán huā luò zài dì rú
其池岸边，宝树庄严，花落在地。如

shì gōng dé wēi miào zhī shuǐ tiān zǐ tiān nǚ yú bǐ chí
是功德微妙之水，天子、天女于彼池

zhōng xiāng suí xì lè bǐ yú xì chù rú xīn chēng yì
中相随戏乐，彼於戏处如心称意。

ruò xū shí zhě yǒu zhǒng zhǒng bǎo jiān cuò pán shēng suí
若须食者，有种种宝间错槃生，随

qí suǒ xū jiē xī jù zú shí sè xiāng bái rú jūn tuó
其所须皆悉具足。食色香白如君陀

huā jū wù tuó huā rú xuě děng sè sè xiāng jù zú
花、拘物陀花，如雪等色，色香具足。

tiān nǚ zhēnzhāng fèng tiān tóng zǐ shí zú ān lè xún jí
天女斟张，奉天童子，食足安乐寻即

xiāo huà lí xīn sè kǔ sān zhǒng shí guò rú shì shí zhě
消化，离辛涩苦三种食过。如是食者

tiān lì wú shàng míng yuē sū tuó zài bǐ pán zhōng chuāi
天力无上，名曰苏陀，在彼槃中揣

ér shí zhī rú yè suǒ dé dà xiān dāng zhī ruò rén
而食之，如业所得。大仙当知，若人

shī shí gòu xīn bù shī dé bào yì ěr tóng yī pán shí
施时垢心布施，得报亦尔，同一槃食

shí chuāi sè yì yǒu chì chuāi zhě yǒu huáng chuāi zhě yǒu
食揣色异，有赤揣者，有黄揣者，有
yì chuāi zhě shēn fú yī zhǒng chéng jiù yī sè ér pán
异揣者；身服一种成就一色，而槃
zhōng shí yì yì bù tóng rú shì dà xiān ruò rén shī
中食异异不同。如是，大仙，若人施
yǐ xīn shēng huǐ rè bǐ yè dé bào shí sè zé liè
已心生悔热，彼业得报食色则劣。

fù cì dà xiān sān shí sān tiān yǒu xì lè
复次，大仙，三十三天有戏乐
chù bǐ chù míng wéi shǐ lì shā gàn yǒu zhǒng zhǒng shù
处。彼处名为尸利沙绀，有种种树
zhī huā yán hǎo zhǒng zhǒng tiān shù bǎi qiān hé hé dì
枝花严好，种种天树百千和合，地
chù qīng jìng yóu rú bō lí wú gòu róu ruǎn fù yǒu tiān
处清净犹如玻瓈无垢柔软，复有天
shù huā guǒ jù zú rú shì chù zhě fēi yù zhě zhù
树花果具足。如是处者，非欲者住，
shǐ lì shā jiā qīng jìng zhī chù tiān nǚ bú zhù rú shì
尸利沙迦清净之处。天女不住如是
shèng miào shǐ lì shā gàn xì lè zhī chù yī qiè shù lín
胜妙尸利沙绀戏乐之处。一切树林
cháng yǒu hǎo huā rú shì huā lín cháng yǒu zhū tiān zài xià
常有好花，如是花林常有诸天在下
yǔ shuō dà xiān dāng zhī wǒ zhī suǒ yǒu shēng wén zhī rén
语说。大仙当知，我之所有声闻之人，

zhū dì zǐ zhōng zuì wéi shèng zhě suǒ wèi zhǎng lǎo qié pó
诸弟子中最为胜者，所谓长老伽婆

bō dì yú pó luó mén chóng xìng zhōng shēng yóu xīn chán
波帝，于婆罗门种姓中生，游心禅

sī cí xīn bēi xīn sān mèi yǎn kāi zhù cí sān mèi yú
思慈心悲心，三昧眼开住慈三昧，于

qī rì zhōng xī bù chū rù dà xiān dāng zhī bǐ shí jì
七日中息不出入。大仙当知，彼时既

rù cí sān mèi yǐ xīn ruò xū fēng zé yǒu fēng chuī ruò
入慈三昧已，心若须风则有风吹，若

qí bù xū zé wú fēng chuī jié jìn shāo shí dì wéi yī
其不须则无风吹。劫尽烧时地为一

yàn bǐ shēn nǎi zhì rú jiè zǐ xǔ yì bù néng shāo
焰，彼身乃至如芥子许，亦不能烧。

ruò xū mí shān duò qí shēn fēn yú jié jié shàng jí lìng
若须弥山堕其身分，于节节上即令

tíng zhù bù néng lìng dòng ruò fù nán tuó yōu bō nán
停住，不能令动。若复难陀、忧波难

tuó èr è lóng wáng dú lì chì shèng bǐ è lì dú ruò
陀二恶龙王毒力炽盛，彼恶力毒，若

yǐ qì xū néng dòng xū mí rú shì dú lì sì dà hǎi
以气嘘能动须弥，如是毒力四大海

shuǐ néng lìng wèi jiǎn dà xiān dāng zhī rú shì dà lì è
水能令味碱。大仙当知，如是大力恶

dú lóng wáng qié pó bō dì sān mèi lì gù néng lìng wú
毒龙王，伽婆波帝三昧力故，能令无

dú yòu fù dà xiān bǐ shí zhǎng lǎo qié pó bō dì
毒。又复大仙，彼时 长老伽婆波帝，
shī lí shā gǎn xì lè chù xíng bǐ zhū tiān nǚ rǎn yù
尸梨沙紺戏乐处行。彼诸天女染欲
xīn qiáng huò yīn yóu xì zhì yú bǐ chù ruò jiàn zhǎng
心强，或因游戏至于彼处，若见长
lǎo qié pó bō dì shēng ài xìn xīn néng yǐ tiān zhōng
老伽婆波帝，生爱信心，能以天中
màn tuó luó huā jū shì shē jiā rú shì děng huā sàn ér
曼陀罗花，居世賒迦，如是等花散而
gòng yǎng hé zhǎng lǐ jìng yòu fù bǐ chù sān shí sān tiān
供养，合掌礼敬。又复彼处三十三天
zhū tiān zǐ děng wéi rào gòng yǎng rú shì zhǎng lǎo qié pó
诸天子等，围绕供养如是 长老伽婆
bō dì fèng yǐ tiān fàn tiān gān lù zhī shī lìng bǎo zú
波帝，奉以天饭、天甘露汁施令饱足，
yú rì rì zhōng rú shì gòng yǎng qié pó bō dì yú bǐ
于日日中如是供养。伽婆波帝于彼
lín chù shù zhī yáo dòng shēn chù yóu xíng wéi bǐ tiān zǐ
林处，树枝摇动深处游行，为彼天子
shù yǎn qié tā yōu tuó nuó ní tuó nuó yī dì pí
数演伽他、忧陀那、尼陀那、伊帝毗
lì duō jiā shé duō jiā péi bú lüè ā fú duō dá
利多迦、闍多迦、裴不略、阿浮多达
mó pí ní xiū duō luó yōu bō tí shě ā bō
摩、毗尼、修多罗、忧波提舍、阿波

tí shě lìng bǐ tiān zǐ wén yǐ shēng xìn xīn xǐ yuè lè
提舍，令彼天子闻已生信心喜悦乐
gù zài bǐ chù tiān miào gōng diàn zuò chán dú sòng yóu xíng
故，在彼处天妙宫殿，坐禅读诵游行
zhǐ zhù yì fù yóu bǐ shī lí shā jiā xì lè zhī chù
止住，亦复游彼尸梨沙迦戏乐之处。

fù cì dà xiān sān shí sān tiān yǒu shàn fǎ táng
复次，大仙，三十三天有善法堂

tiānzhòng jí chù dà xiān dāng zhī shàn fǎ táng zhù bā wàn
天众集处。大仙当知，善法堂柱八万
sì qiān bǐ zhù jiē shì jīn bǎo jīn gāng ruò móu suǒ luó
四千，彼柱皆是金宝金刚，若牟娑罗
jí jiā luó pó ruò má nǎo děng shèng zhān tán chuán bìng
及迦罗婆，若玛瑙等胜梅檀椽，并
bǐ zài shàng líng mán miào shēng jīn shā fù dì dà xiān
比在上铃鬘妙声，金沙覆地。大仙
dāng zhī bǐ shàn fǎ táng chuí tiān zēng fān shù lì bǎo
当知，彼善法堂垂天缯幡，竖立宝
zhuàng xuán fān zài shàng fù yǒu yuè shēng pí pá zhēng dí
幢悬幡在上，复有乐声、琵琶箏笛、
dà gǔ xiǎo gǔ pāi shǒu chuī bèi xiǎo xiào měi yīn tiān
大鼓小鼓、拍手吹贝、箫啸美音。天
zǐ tiān nǚ shǒu rú miào huā róu ruǎn zhī zhuàng rú shù zhī
子天女手如妙花，柔软之状如树枝
xīn dié xiāng zhí shǒu xīn shēng ài xǐ kǒu cháng hán
心，迭相执手，心生爱喜，口常含

xiào bǐ tiāntóng zǐ bǐ tiān fù nǚ rú shì shòu lè
笑。彼天童子、彼天妇女，如是受乐。

dà xiān dāng zhī bǐ shàn fǎ táng duō tiān jí chù zhǒng
大仙当知，彼善法堂多天集处，种

zhǒng zhū bǎo jiān cuò qí dì bǐ dì qīng nì rú pí liú
种珠宝间错其地。彼地青膩如毗琉

lí huá ér wú gòu yóu rú jìng jìng duō ráo tiān huā zhǒng
璃，滑而无垢犹如净镜，多饶天花种

zhǒng xiāng mò yuǎn lí fēng rì qīng chóng wén méng rú shì děng
种香末，远离风日青虫蚊虻如是等

guò wú yǒu mián shuì xiè dài pín shēn bǐ shàn fǎ táng lè
过，无有眠睡懈怠频申。彼善法堂乐

chù fēng chuāng chóng lóu wū bì zhǒng zhǒng zhuāng yán jiān cuò
触风窗，重楼屋壁种种庄严间错

zhī wén xíng rú bàn yuè zhuàng sì niú yǎn tiān wǎng màn
之文，形如半月，状似牛眼，天网缦

fù chī wěi miào mén kuān dà guǎng bó yǒu lè chù fēng bǎo
覆，鸱尾妙门宽大广博，有乐触风宝

mán zhuāng yán biàn sǎn miào huā shàn xiāng xīn fù duō ráo
鬘庄严，遍散妙花善香馨馥，多饶

wú liàng bǎi qiān tiān nǚ yù xīn xì xiào wú yǒu jí xīn
无量百千天女欲心戏笑，无有嫉心

dòu zhèng děng guò dié xiāng rǎn yù ài xīn jiān gù jiá
斗净等过，迭相染欲爱心坚固，颊

jìng wú gòu rú yuè jìng lún tiān nǚ zhī fǎ yǐ xiāng cǎi
净无垢如月镜轮。天女之法以香彩

sè yòng diǎn jiá é yǐ zhuāng yán miàn tiān nǚ yǒng shēng
色，用点颊额以庄严面，天女咏声
gòng xiāng yú lè dà xiān dāng zhī bǐ shàn fǎ táng sì fāng
共相娱乐。大仙当知，彼善法堂四方
sì jiǎo sì xiāng kuān bó duō yǒu shù lín suì mì yún àn
四角，四厢宽博多有树林，邃密云闇，
yǒu zhǒng zhòng huā xì lè zhī chù rú shì shù lín guǎng bǎi
有种种花戏乐之处。如是树林广百
yóu xún fēn fēn chù chù zhǒng zhǒng duān yán yǒu jīn lián
由旬，分分处处种种端严。有金莲
huā fù yǒu sàn huā biàn bù qí dì fù yǒu zhǒng zhǒng
花，复有散花遍布其地。复有种种
wēi miào gē shēng yǒu zhǒng zhǒng shù qí shù míng wéi jū
微妙歌声。有种种树，其树名为居
jiā nuó tuó bō lì yē duō jū pí tuó luó rú shì děng
迦那陀波利耶多拘毗陀罗，如是等
shù chù chù duō yǒu yǐ wéi zhuāng yán
树处处多有以为庄严。

fù cì dà xiān bǐ shàn fǎ táng yī qiè suǒ xū
复次，大仙，彼善法堂一切所须
jīn bǎo jīn gāng ruò móu suǒ luó jí jiā luó pó fù yǒu
金宝金刚，若牟娑罗及迦罗婆。复有
bái zhū pí liú lí dēng gè yǒu dà jù wú zhǔ wú hù
白珠毗琉璃等，各有大聚，无主无护，
duō ráo cái wù jīn bǎo zhī cáng bǐ yī qiè wù yī qiè
多饶财物金宝之藏。彼一切物一切

bǎo jù jiē xī zhuāng yán shàn fǎ táng chù bǐ zhū bǎo
宝聚，皆悉庄严善法堂处。彼诸宝

jù yǒu zhǒngzhǒng sè yǐ wéi zhuāng yán bǐ shàn fǎ táng
聚，有种种色以为庄严。彼善法堂

zhōu wéi fù yǒu bǎi qiān xì chù yǐ wéi zhuāng yán wú
周围，复有百千戏处以为庄严，无

rè wú nǎo zhǒngzhǒng yī fu yán shì qí chù fù cì
热无恼，种种衣服严饰其处。复次，

dà xiān sān shí sān tiān yú xì lè chù xǐ xì lè xíng
大仙，三十三天於戏乐处嬉戏乐行，

yī qiè jiē lái jí shàn fǎ táng yú lè xǐ lè fù cì
一切皆来集善法堂，娱乐喜乐。复次，

dà xiān sān shí sān tiān shàn jiàn gōng diàn jìng rú yuè jìng
大仙，三十三天善见宫殿净如月镜，

duō yǒu xiāng huā chuí mán zhuāng yán yǒu qiān tiān nǚ yán
多有香花垂鬘庄严。有千天女，严

shì wēi miào yóu xì yú lè mèi yǎn miǎn shì fèn dòng méi
饰微妙游戏娱乐，媚眼眇视，奋动眉

miàn yóu rú luàn bō xíng xū kōng zhōng yǐ zhǒngzhǒng huā zhuāng
面犹如乱波，行虚空中以种种花庄

yán qí shēn shàn jiàn gōng diàn zhuāng yán rú shì duō yǒu
严其身。善见宫殿庄严如是，多有

zhū píng zài gōng diàn zhōng líng wǎng lián zhàng chū wēi miào shēng
珠瓶在宫殿中，铃网帘障出微妙声

yǐ wéi zhuāng yán ruò mǎ ruò xiàng xíng zài gōng diàn jiǎo
以为庄严。若马若象行在宫殿，脚

zú shāng dì zé qǐ jīn chén bǐ chù duō yǒu duānzhèngtiān
足伤地则起金尘。彼处多有端正天

nǚ shēn zhù bǎo zhū chì sè guāngmíng ruò míng ruò bào
女，身著宝珠赤色光明，若鸣、若抱、

ruò zhuō yī shang lìng bǐ xì chù zhū shèng qí miào fù
若捉衣裳，令彼戏处珠胜奇妙。复

cì dà xiān shàn jiàn gōng diàn yǒu liù wàn zhù bǐ zhù
次，大仙，善见宫殿有六万柱，彼柱

jiē shì tiān miào jīn bǎo yǐ pí liú lí jí jīn gāng bǎo
皆是天妙金宝，以毗琉璃及金刚宝

wéi zhù tóu jiān zhǒngzhǒng zá bǎo jiān cuò qí zhù bǐ
为柱头间，种种杂宝间错其柱。彼

gōng diàn zhōng zhī xiāng yè xiāng chén shuǐ děng xiāng zhǒngzhǒng
宫殿中汁香、叶香、沉水等香种种

xiāng xūn fù yǒu zhǒngzhǒng shàn xiāng shèng xūn dì shì tiān
香熏，复有种种善香胜熏。帝释天

wáng zài bǐ shèng chù bǎi qiān tiān nǚ zhī suǒ wéi rào dì
王在彼胜处，百千天女之所围绕。帝

shì wáng shǒu zhí jīn gāng yá zài bǎo diàn shàng yú lè xì
释王手执金刚牙，在宝殿上娱乐戏

lè
乐。

fù cì dà xiān sān shí sān tiān yīn tuó luó wáng
复次，大仙，三十三天因陀罗王，

jiǔ qiān lóng lì dì shì wáng bì rú tiān xiàng shǒu shēn sè
九千龙力帝释王臂如天象手，身色

rú jīn xiān jìng wú gòu xíng tǐ píng zhèng shēn zhōng zé
如金鲜净无垢，形体平正，身中则
xì shàng xià fēn cū gǔ jié bù xiàn tǐ shí bù xū fā
细上下分粗，骨节不现体实不虚，发
máo xuán dòng qīng jìng wú gòu shēn yǒu guāng míng yī zé shū
毛旋动清静无垢，身有光明，衣则舒
cháng zhī yīn tuó luó suǒ zuò shì lùn néng pò zhèng lùn
长。知因陀罗，所作释论能破诤论，
duō yǒu wú liàng bǎi qiān tiān zǐ cháng suí qīn jìn tiān lín
多有无量百千天子常随亲近，天林
gōng diàn jí yóu xì chù suí zhú yóu xíng jīn shéng luò shēn
宫殿及游戏处，随逐游行。金绳络身，
tiān miào yīng luò ruò bàn yīng luò zhuāng yán qí xiōng qí
天妙璎珞、若半璎珞庄严其胸，其
shēn shèng miào bú xì bù cū zhōng yāo zé xì èr bì píng
身胜妙不细不粗，中腰则细二髀平
děng cháng yǐ bái fàn gān lù zhī shí bǎi qiān tiān nǚ mù
等，常以白饭甘露汁食。百千天女目
mán shì zhī jiān jiá duān zhèng bǐ yǒu zuì xiàng ěr shàn
鬘视之，肩颊端正。彼有醉象耳扇
shēng fēng fēng shēng měi miào fù cì dà xiān bǐ dà
生风，风声美妙。复次，大仙，彼大
tiān wáng yīn tuó luó zhǔ shēn mài bù xiàn xiāng qì shèng miào
天王因陀罗主身脉不现，香气胜妙
rú shàn huá xiāng bǐ dà tiān wáng ruǎn měi yīn shēng dà
如善华香，彼大天王软美音声。大

xiān dāng zhī bī dà tiān wáng zì shēn shàn xiāng ruò tiān bái
仙当知，彼大天王自身善香，若天白

xiàng yù fā jí zuì wén wáng shēn xiāng jí shí xǐng jiě
象欲发极醉，闻王身香即时醒解。

fù cì dà xiān yīn tuó luó wáng shēn liang gāo xià yǔ
复次，大仙，因陀罗王身量高下，与

yú zhū tiān chéng mǎ zhī liàng gāo xià píng děng yīn tuó
余诸天乘马之量，高下平等。因陀

luó wáng shēn sè shèng miào jiàn wáng shēn zhě jīn xiàng bú
罗王身色胜妙，见王身者金像不

xiàn
现。

ěr shí pí yē suǒ dà xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑大仙白佛言：世尊，

xī yǒu shì zūn bī dì shì wáng dà yīn tuó luó shèn wéi
希有世尊！彼帝释王大因陀罗甚为

shèng miào shí rú shì zūn shèng fǎ jù zú suǒ shuō bú
胜妙，实如世尊圣法具足所说不

yì
异。

fó yán dà xiān rǔ yǐ hé yì rú shì měi
佛言：大仙，汝以何义，如是美

tàn cǐ wú cháng shēn dà yīn tuó luó ér yán xī yǒu xīn
叹此无常身大因陀罗，而言希有心

shēng jīng guài pì rú jì ér qiǎo yǐ ní tuán zào zuò
生惊怪？譬如伎儿巧以泥团，造作

zhǒngzhǒng rén chù děng xíng yòu fù yè děng chā huá zài wài
种种人畜等形，又缚叶等插华在外，
yǐ zhū cǎi sè huà wéi jūn zhòng mù wéi jī guān cǎi huà
以诸彩色画为军众，木为机关，彩画
diāo shì rú shù shēng huā huà shì zhuāng yán bú guò shǎo
雕饰；如树生花画饰庄严，不过少
shí huā zé wěi niān rú yǐ dēng zhù zhì yú lú zhōng yǐ
时花则萎蔫；如以灯炷置于炉中，以
huǒ shāo zhī zé yǒu guāng míng dì shì wáng shēn yì fù rú
火烧之则有光明，帝释王身亦复如
shì dà xiān dāng zhī ā ní lóu dà fù mǔ suǒ shēng
是。大仙当知，阿泥楼大，父母所生
qí shēn lì dà dà xiān dāng zhī yīn tuó luó wáng suǒ yǒu
其身力大。大仙当知，因陀罗王所有
shēn lì ā ní lóu dà fù mǔ suǒ shēng shēn lì wéi dà
身力，阿泥楼大父母所生身力为大。
fù cì dà xiān rǔ jīn qiě guān ā ní lóu dà shén tōng
复次，大仙，汝今且观阿泥楼大神通
shēn lì
身力。

rú shì shuō shí ā ní lóu dà xīn jí yì niàn
如是说时，阿泥楼大心即忆念：

rú lái jiā wǒ rú shì niàn yǐ jí rù sān mèi rù sān
如来加我。如是念已即入三昧，入三
mèi yǐ shēn rú jīn sè jí yǒu tiān wáng xīn shèng jīn guān
昧已身如金色。即有天王新胜金冠，

rú yáng jīn sè zài qí tóu shàng bǎo zhū chuí xià bàng miàn
如洋金色在其头上，宝珠垂下，傍面

lián jiān dòng yáo xiāng mó zhū jì qīng fā shēn tǐ sè rùn
连肩动摇相摩，珠髻青发身体色润

yǒu shèng guāng míng mù rú tiān shàng shèng pí liú lí qí sè
有胜光明，目如天上胜毗琉璃其色

gàn qīng fù yǒu zhū bǎo móu suǒ luó bǎo jiā luó pó
紺青，复有珠宝、牟娑罗宝、迦罗婆

bǎo rì zhū děng bǎo zhuāng yán shēn bì bǐ yǐ huà lì
宝、日珠等宝庄严身臂。彼以化力

lìng shēn rú shì fù chū tiān xiāng biàn zhū dà zhòng yī
令身如是，复出天香，遍诸大众一

qiè pǔ xūn
切普熏。

bǐ pí yē suǒ jiàn qí shēn yǐ xīn zé biàn dòng
彼毗耶娑见其身已，心则变动

cóng zuò ér qǐ hé zhǎng gōng jìng shēng xī yǒu xīn gāo
从座而起，合掌恭敬生希有心，高

shēng chàng yán zǐ zǐ shàn zāi hé hé kuài zāi wǒ dé
声唱言：子子善哉！何何快哉！我得

rén shēn yǒu guǒ bù kōng wǒ yú jīn zhě dào rú lái suǒ
人身有果不空。我于今者到如来所，

rú lái jīn zhě zuò yī qiè zhì xiāng yīng yǔ shuō lìng wǒ
如来今者作一切智相应语说，令我

jīn zhě dé jiàn rú shì wèi céng yǒu fǎ
今者得见如是未曾有法。

ěr shí shì zūn yǔ pí yē suǒ dà xiān rén yán :
尔时，世尊语毗耶娑大仙人言：

rǔ yì yún hé ? ruò yīn tuó luó dì shì wáng shēn ā ní
汝意云何？若因陀罗帝释王身，阿泥

lóu dà zhǎng lǎo zhī shēn rú shì èr shēn hé zhě wéi
楼大长老之身，如是二身何者为

shèng
胜？

ěr shí pí yē suǒ dà xiān bái fó yán shì zūn
尔时，毗耶娑大仙白佛言：世尊，

yīn tuó luó wáng shēn bǐ ā ní lóu dà shēn bǎi fēn zhī
因陀罗王身比阿泥楼大身，百分之

zhōng bù jí qí yī yú qiān fēn zhōng yì bù jí yī
中不及其一，于千分中亦不及一，

ā ní lóu dà shēn sè jù zú
阿泥楼大身色具足！

rú lái yǔ yán : rú shì dà xiān wù shēng huān
如来语言：如是，大仙，勿生欢

xǐ yǐ zuò fú dé fā rú shì yuàn gù dé bǐ shēn
喜！以作福德，发如是愿故得彼身。

ěr shí dà xiān pí yē suǒ zhòng huān xǐ xīn kāi
尔时，大仙毗耶娑众，欢喜心开

bái fó yán shì zūn wéi yuàn shì zūn gèng wéi wǒ shuō
白佛言：世尊，唯愿世尊，更为我说

sān shí sān tiān
三十三天。

fó yán dà xiān sān shí sān tiān dì shì tiān wáng
佛言：大仙，三十三天帝释天王

dì yī tiān hòu míng yuē shě zhī bǎi qiān tiān nǚ zhù huān
第一天后，名曰舍支，百千天女住欢

xǐ lín yǒu zhǒngzhòng huā kāi fā guāng míng jí zài qí shēn
喜林，有种种花开发光明集在其身，

jiá rú lián huā chún sè yóu rú jīn pín pó guǒ dì yī
颊如莲花，唇色犹如金频婆果，第一

guāng míng wēi xì yī fu lín jiān xì chù ān xíng áo yóu
光明微细衣服。林间戏处安行遨游，

yǐ tiān zhuāng yán shàn zhuāng yán ěr bǎo chuàn tiān kē zhuāng
以天庄严善庄严耳，宝钏天珂庄

yán shǒu bì yǐ hǎo yīng luò jí bàn yīng luò zhuāng yán qí
严手臂，以好璎珞及半璎珞庄严其

shēn jiǎo zhù bǎo chuàn chuàn yǒu miào shēng zhǒngzhǒng yīn yuè
身，脚著宝钏，钏有妙声种种音乐，

huān xǐ lín zhōng rú shì yóu xíng jiá fēn kuān bó miào huā
欢喜林中如是游行。颊分宽博，妙花

sǎn dì zài shàng ér xíng qí xià yīn shàng yǒu xì máo
散地，在上而行。脐下阴上有细毛

wén shā bǎo kuà yī xíng zé shēng chū mù qīng ér kuān kāi
文，沙宝跨衣行则声出，目青而宽开

ér yǒu mèi fā qīng cháng hēi yī yī máo xuán bí lóng ér
而有媚，发青长黑一一毛旋，鼻隆而

zhí yuǎn lí chēn jí dòu zhèng dēng guò chēn nù zhòu miàn bō
直，远离嗔嫉斗争等过，嗔怒皱面波

fèn dòng luàn jiē xī yuǎn lí shēn wú cáng guò dà xiān dāng
奋 动 乱 皆 悉 远 离 ， 身 无 藏 过 。 大 仙 当
zhī shě zhī tiān hòu yǒu xǐ yù lì shèng mí lóu shān dì
知 ， 舍 支 天 后 有 喜 欲 力 ， 胜 弥 楼 山 第
yī shèng chù bǐ chù guǎng cháng duō yǒu shù lín qí shù
一 胜 处 。 彼 处 广 长 多 有 树 林 ， 其 树
ráo zhī yìng zhàng zhī chù xīn shēng ài lè wēi fēng chuī huā
饶 枝 映 障 之 处 ， 心 生 爱 乐 微 风 吹 花 ，
dòng sǎn chū xiāng fù chù qí shēn shě zhī shēn xíng bù cháng
动 散 出 香 复 触 其 身 。 舍 支 身 形 不 长
bù duǎn bù cū bú xì qí miàn yán hǎo rú kāi lián huā
不 短 ， 不 粗 不 细 ， 其 面 严 好 如 开 莲 花 ，
kǒu chū miào xiāng shàn qiǎo yǔ shuō zēng zhǎng fó zhǒng dà
口 出 妙 香 ， 善 巧 语 说 增 长 佛 种 。 大
xiān dāng zhī sān shí sān tiān yī qiè tiān zhòng shēn tǐ jiē
仙 当 知 ， 三 十 三 天 一 切 天 众 ， 身 体 皆
xiāng wú yǒu bìng huàn yú yóu xì chù ruò yú gōng diàn rú
香 无 有 病 患 ， 于 游 戏 处 若 于 宫 殿 如
shì yóu xíng
是 游 行 。

fù cì dà xiān sān shí sān tiān shòu mìng qiān
复 次 ， 大 仙 ， 三 十 三 天 寿 命 千
suì bǐ tiān bǐ chù rú shì xíng yǐ zhì mìng jìn shí bǐ
岁 。 彼 天 彼 处 如 是 行 已 至 命 尽 时 ， 彼
tiān gōng diàn běn wèi céng yǒu wǔ zhǒng xiāng chū yīng rú shì
天 宫 殿 本 未 曾 有 五 种 相 出 ， 应 如 是

zhī hé děng wéi wǔ dì yǒu qīng shuǐ yóu rú bō li
知。何等为五？地有清水犹如玻瓈，

lěng ér yǒu wén yǒu lè chù fēng bǐ chù duō yǒu zhǒng zhǒng
冷而有文有乐触风。彼处多有种种

zhī huā jì rù chí yǐ yóu nì hàn chū jì jiàn rú shì
枝花，既入池已油腻汗出，既见如是

yóu nì hàn yǐ xīn shēng yí lǜ jí biàn chū shuǐ zǒu
油腻汗已，心生疑虑，即便出水走

xiàng shù lín bǐ jì sù xíng tiān nǚ jiàn zhī shùn hòu
向树林。彼既速行，天女见之，顺后

jí xíng yǔ gòng xiāng suí jì dào yī shù jí biàn zhù zuò
急行与共相随，既到一树即便住坐。

jì zhù zuò yǐ tiān nǚ yōu bēi fā shēng tàn xī yān
既住坐已，天女忧悲发声叹息，咽

zhōng shēng pò rú shì wèn yán shèng zǐ jīn zhě hé gù
中声破如是问言：圣子，今者何故

shě wǒ dú zài shù xià cǐ yǒu hé lè rú shì shuō yǐ
舍我独在树下？此有何乐？如是说已，

bǐ tiān tóng zǐ yǐ yōu tàn shēng yǔ tiān nǚ yán wǒ tóu
彼天童子以忧叹声，语天女言：我头

é shàng cóng běn yǐ lái wèi yǒu nì chū rú shì shuō yǐ
额上，从本以来未有腻出。如是说已，

yú liǎng yè xià jí yǒu hàn chū ér bǐ tiān nǚ jiàn hàn
于两腋下即有汗出。而彼天女见汗

chū yǐ shě lí yuǎn qù bǐ jiàn tiān nǚ yuǎn lí shēn yǐ
出已，舍离远去。彼见天女远离身已，

xīn shēng yōu jù chū rù qì cū qì cū chū yǐ qí xīn
心生忧惧出入气粗；气粗出已其心

fā rè xīn jì rè gù tóu shàng shā mǎn běn wèi céng wēi
发热，心既热故，头上沙鬘本未曾萎

jīn zhě zé niān mǎn jì niān yǐ yī wèi céng gòu jīn zé
今者则焉。鬘既焉已，衣未曾垢今则

gòu chū tiān fū wò chù bú lè bú lè bǐ zhū tiān nǚ
垢出，天敷卧处不乐不乐。彼诸天女

jiàn rú shì xiàng xīn jí sī niàn cǐ tiān tóng zǐ sǐ
见如是相，心即思念：此天童子死

xiàng yǐ chū jiāng yù pò huài zhī qí bì sǐ wén qí
相已出，将欲破坏。知其必死，闻其

qì chòu bù kě kān nài jí ěr yuǎn zhī wéi rào ér zhù
气臭不可堪耐，即尔远之围绕而住。

yǐ wén qí chòu lián mǐn bēi tàn yān hóu shēng pò kǒu bù
以闻其臭怜愍悲叹，咽喉声破，口不

néng zhèng zuò rú shì yán hé qī dì yī róu ruǎn shēn tiān
能正，作如是言：何期第一柔软身天，

zài xì lè chù lín zhōng háng zhě cǐ sān tiān chù rú shì
在戏乐处林中行者！此三天处，如是

chí shuǐ yǒu yuān yāng niǎo shàn fǎ táng chù huān xǐ zhī lín
池水有鸳鸯鸟，善法堂处欢喜之林，

é wáng yuān yāng màn tuó qí ní chí shuǐ xiāng jié duō yǒu
鹅王鸳鸯，曼陀耆泥池水香洁，多有

shù lín shù míng xiàng chén bō lì yē duō jù qí duō luó
树林，树名象尘波利耶多俱耆多罗。

zài bǐ xì chù duō yǒu mì fēng zài zá lín zhōng yǐ wéi
在彼戏处多有蜜蜂，在杂林中以为
zhuāng yán cháng cǐ chù xíng jīn hū shě wǒ qù xiàng hé
庄严。常此处行，今忽舍我去向何
chù wǔ xiāng jì xiàn huài pò yù qù bǐ zhū tiān nǚ
处？五相既现坏破欲去，彼诸天女
rú shì tí kū fù gèng tí kū bǐ jiàn tí kū xīn zé
如是啼哭，复更啼哭。彼见啼哭心则
pò huài shēng dà bù wèi qí shēn fā rè yǎn mù luàn
破坏，生大怖畏，其身发热眼目乱
shì rú xíng dào lù shī bàn zhī rén yì rú shāng rén hǎi
视。如行道路失伴之人，亦如商人海
xíng chuán méi yì rú yí shī rú yì zhū zhě xīn ào nǎo
行船没，亦如遗失如意珠者心懊恼
bì dì rú dà lì fēng néng duò shān jiǎo wú cháng dà fēng
蹙地，如大力风能堕山角；无常大风
lìng tiān zǐ duò yì fù rú shì bǐ shēn jí rè zài dì
令天子堕，亦复如是。彼身极热在地
xuán zhuǎn rú qié lóu luó suǒ zhuō lóng zǐ shēng dà bù
旋转，如伽楼罗所捉龙子，生大怖
wèi jǔ shēn zhàn dòng liǎng shǒu hé zhǎng xiàng tiān nǚ yán
畏举身战动，两手合掌，向天女言：
wǒ jīn huàn rè rǔ lái rǔ lái kě yǐ shǒu zhǎng mó
我今患热，你来！你来！可以手掌摩
wǒ lìng lěng rú shì xīn jí shēn rè yù rán rú shì shēn
我令冷。如是心急身热欲然，如是身

xīn jù shòu kǔ nǎo bǐ zhū tiān nǚ yōu bēi shāo xīn zhù
心俱受苦恼。彼诸天女，忧悲烧心住
zài yuǎn chù xīn shēng lián mǐn yōu bēi kǔ nǎo shēn bù néng
在远处，心生怜愍忧悲苦恼，身不能
jìn bù mó bú chù yú shù lín zhōng qǔ zhī huā yè shū
近不摩不触，于树林中取枝花叶，舒
shǒu yáo zhì tiān zǐ xīn shàng zuò rú shì yán tóng zǐ
手遥置天子心上，作如是言：童子，
jīn zhě tiān fú dé jìn yuàn rǔ sù shēng yán fú tí chù
今者天福德尽，愿汝速生阎浮提处。
bǐ tiān wén yǐ zhī bì dìng sǐ gāo shēng chàng yán hé
彼天闻已知必定死，高声唱言：何
qī kǔ zāi hé qī kǔ zāi cǐ sān shí sān tiān chù nǎi
期苦哉！何期苦哉！此三十三天处乃
shì è chù rú shì zhǒng zhǒng jù zú zhuāng yán xì lè zhī
是恶处！如是种种具足庄严戏乐之
chù dì yī gōng diàn shòu zhū xì lè duō yǒu tiān nǚ zhǒng
处，第一宫殿受诸戏乐，多有天女种
zhǒng ài rǎn xì fù xīn yǐ hū yú jīn zhě qù yú sǐ
种爱染系缚心已，忽于今者趣于死
dào zhù zài yuǎn chù rú shì shuō yán yuàn rǔ sǐ yǐ
道，住在远处。如是说言：愿汝死已
shēng yán fú tí bǐ tiān rú shì shù sī wéi yǐ wén bǐ
生阎浮提。彼天如是数思惟已，闻彼
yǔ yǐ jǔ shēn yù qǐ jí shēng bēi kǔ tí kū ér yán
语已举身欲起，极生悲苦啼哭而言：

hé qī kǔ zāi huān xǐ shù lín zhǒng zá shù lín bái yī
何期苦哉！欢喜树林种杂树林，白衣
shí shàng yóu xì zuò chù hé qí shàn fǎ bǐ liú shā jiā
石上游戏坐处，何其善法！彼留沙迦
bō lì yē duō cǐ pí pó shé màn tuó qī ní dà bō
波利耶多，此毗婆闍曼陀耆尼大波
liú shā jiā rú shì gōng diàn dì yī gōng diàn jiān gù mén
流沙迦，如是宫殿第一宫殿，坚固门
shàn yī qiè hé jí wǒ jīn hū shě cǐ tiān gōng diàn bù
扇一切和集，我今忽舍此天宫殿，不
dé zì zài ér biàn tuì cǐ sān shí sān tiān mìng yù jìn
得自在而便退此。三十三天命欲尽
gù yú zì gōng diàn bù néng fù jiàn wéi jiàn tiān nǚ dī
故，于自宫殿不能复见，唯见天女低
miàn xiàng xià yǐ shǒu shì yǎn yǐn qì pò miàn bǐ yù tuì
面向下，以手拭眼引气破面。彼欲退
tiān fù zuò rú shì yán wǒ yú jīn zhě yù xíng sǐ dào
天复作如是言：我于今者欲行死道，
hé qī rǔ děng tuì wǒ suǒ ài bú gòng wǒ yǔ wǒ jīn
何期汝等退我所爱，不共我语！我今
yù xíng shēng sǐ cháng dào ài rén kě lái jí bào wǒ
欲行生死长道，爱人可来急抱我
yān wǒ cóng jīn yǐ bú fù jiàn rǔ rǔ yì rú shì bú
咽。我从今已不复见汝，汝亦如是不
fù jiàn wǒ rú shì tiān chù hé qī shèn è yè guǒ jìn
复见我。如是天处何期甚恶，业果尽

yǐ àn wú suǒ jiàn yún hé cǐ chù sān shí sān tiān yù
已闇无所见！云何此处三十三天，欲
tuì zhī shí jiē xī kōng yē yún hé cǐ chù sān shí sān
退之时皆悉空耶？云何此处三十三
tiān qǐ wú qín lè pāi shǒu dèng yē ér wǒ jīn zhě bú
天，岂无琴乐拍手等耶？而我今者不
fù wén shēng hé qī cǐ chù sān shí sān tiān dì yī kě
复闻声！何期此处三十三天，第一可
ài tiān qián tà pó tiān sè zhuāng yán jīn gāng jiān dì
爱天乾闥婆，天色庄严金刚坚地，
rú shì qiān yǎn dì shì tiān wáng fù yǒu hé dèng fú dé
如是千眼帝释天王，复有何等福德
zhòngshēng hé jí wǎng bǐ ér dé jiàn yē bō lì yē duō
众生，和集往彼而得见耶波利耶多
jù zhī tuó luó zhū shù huā mǎn zài wǒ tóu shàng hé qī
俱枳陀罗？诸树花鬘在我头上，何期
wěi niān
萎蔫！

bǐ yù tuì tiān rú shì hào huàn sān shí sān tiān
彼欲退天如是号唤，三十三天
wén bǐ shēng yǐ yī qiè chóu yōu qǔ zhǒngzhǒng huā yǐ
闻彼声已，一切愁忧取种种花，以
zì zhuāng yán qīng jìng xū fā dì shì tiān wáng bǎi qiān
自庄严清净须发。帝释天王、百千
tiānzhòng ér wéi wéi rào tiān hòu shě zhī tiān nǚ wéi rào
天众而为围绕，天后舍支天女围绕，

nuó luó dá lí zhī duō qié dà bō zhē shī qì dùn fú lú
那 罗 达 离 支 多 伽 大 般 遮 尸 弃 敦 扶 卢

děng tiān qián tà pó tiān yuè gē shēng měi miào yīn shēng
等 天 ， 乾 闥 婆 天 乐 歌 声 美 妙 音 声 ，

ér lái xiàng bǐ yù qù sǐ dào wǔ xiāng chū zhě jì jìn
而 来 向 彼 欲 趣 死 道 五 相 出 者 。 既 近

jiàn yǐ yī qiè rú shì shēng lián mǐn xīn tóng shēng chàng
见 已 ， 一 切 如 是 生 怜 愍 心 ， 同 声 唱

yán hé qī kǔ zāi cǐ è wú cháng wú yǒu bēi xīn
言 ： 何 期 苦 哉 ！ 此 恶 无 常 无 有 悲 心 ！

dì shì tiān wáng jiàn bǐ rú shì yù tuì tiān yǐ fàn shēng
帝 释 天 王 见 彼 如 是 欲 退 天 已 ， 梵 声

shuō yán wǒ děng yī qiè fǎ jiē rú shì mò shēng ài zhù
说 言 ： 我 等 一 切 法 皆 如 是 ， 莫 生 爱 著 ，

dāng duàn ài xīn ruò bú duàn ài zé shēng è dào zhū yú
当 断 爱 心 ！ 若 不 断 爱 则 生 恶 道 。 诸 余

tiān zǐ yì fù rú shì yī qiè tóng shēng rú shì shuō yán
天 子 亦 复 如 是 ， 一 切 同 声 如 是 说 言 ：

jūn shàn dào qù shēng yú rén zhōng yī qiè zhòng shēng zào shàn
君 善 道 去 生 于 人 中 ， 一 切 众 生 造 善

yè zhī dì rú shì shuō yǐ bǐ yù tuì tiān xīn jí niàn
业 之 地 。 如 是 说 已 ， 彼 欲 退 天 心 即 念

yán wǒ jīn shí tuì jí shí hé zhǎng xiàng bǐ tiān zhòng
言 ： 我 今 实 退 。 即 时 合 掌 向 彼 天 众 ，

rú shì shuō yán sān shí sān tiān yī qiè tiān zǐ wéi yuàn
如 是 说 言 ：

rěn wǒ wǒ tuì shí zhì bǐ shí tiān zǐ yǐn qì zhí shì
忍我，我退时至！彼时天子引气直视，
yǒu èr xiàng chū lián huā yè yǎn yī qiè zhuāng yán jiē xī
有二相出莲花叶眼，一切庄严皆悉
shī méi bǐ zhū tiān zǐ jiàn yù tuì tiān lí zhuāng yán
失没。彼诸天子，见欲退天离庄严
yǐ qǔ màn luó pó jū shì shě yē jū jiā nuó dà rú
已，取曼罗婆居世舍耶居迦那大，如
shì děng huā yáo sǎn qí shēn jí zuò tiān lè pí pá gǔ
是等花遥散其身，即作天乐琵琶鼓
dí zhǒngzhǒng yīn shēng ér yǐ lè zhī bǐ jiàn rú shì
笛，种种音声而以乐之。彼见如是
gòng yǎng shēn yǐ suī tuì tiān chù xīn shēng huān xǐ yú yán
供养身已，虽退天处心生欢喜，于阎
fú tí xīn shēng xī wàng yǎn zhōng lèi chū qí shēng zé cū
浮提心生希望，眼中泪出其声则粗，
yǒu yīn shí yè fǎ jí xiāng yīng jìn mìng mìng jìn sǐ yǐ
有因时业法集相应尽命。命尽死已，
qié ā nuó fēng chuī bǐ sǐ tiān bǐ fēng shàn xiāng chuī zhī
伽阿那风吹彼死天，彼风善香吹之
lìng sǎn rú shì sǎn yǐ jí shí yuǎn lí sān shí sān tiān
令散，如是散已，即时远离三十三天，
bù zhī suǒ zài wú yǒu chù suǒ bù néng shēng tā ruò xiǎng
不知所在无有处所，不能生他若想
ruò zhī bǐ jì tuì yǐ shēng yú rén jiān zài tāi cáng
若知。彼既退已生于人间，在胎藏

zhōng mǔ zé xiàng xiàn xǐ xiào gē wǔ xīn xǐ rǎn yù
中母则相现，喜笑歌舞心喜染欲，
xīn cháng huān xǐ xǐ lè huā guǒ shù lín zhī chù lè zhù
心常欢喜喜喜乐花果树林之处，乐著
zhǒng zhǒng zá sè yī fu cháng xǐ yǐn shí suī zhù cáng
种种杂色衣服，常喜饮食。虽住藏
nèi mǔ xié bù kǔ bú lè xié yù xīn xǐ shàn xiāng huā
内母胁不苦，不乐邪欲，心喜善香花
mán zhuāng yán wò zé shàn mèng fēi diān dǎo jiàn dà xiān
鬘庄严，卧则善梦非颠倒见。大仙
dāng zhī sān shí sān tiān tuì shēng cǐ shí zhù mǔ cáng
当知，三十三天退生此时，住母藏
zhōng yǒu rú shì xiàng
中有如是相。

dà xiān dāng zhī qí mǔ ěr shí yī qiè cáng guò
大仙当知，其母尔时，一切藏过
jiē xī yuǎn lí hòu zé chū shēng dà xiān dāng zhī bǐ
皆悉远离，后则出生。大仙当知，彼
shí tóng zǐ jì chū shēng yǐ shēn fēn píng zhèng zhǎng wén
时童子既出生已，身分平正，掌文
chéng jiù kě xǐ róu ruǎn yāo xì chǐ mì shēn tǐ róu ruǎn
成就，可喜柔软腰细齿密，身体柔软，
qí xīn ài lè shèng gōng dé yù xìng ài yù shì xīn ài
其心爱乐胜功德欲性爱欲事，心爱
xì yī lè lín xì chù shēn yǒu shèng xiāng dà fù fēng
细衣乐林戏处，身有胜香，大富丰

cái jīn bǎo jù zú dà xìngzhòng zú chángxíng shī jiè
财金宝具足，大姓种族，常行施戒。

yù xīn duō zhě zé shēng pín jiā xīn xǐ bù shī bù hēi
欲心多者则生贫家，心喜布施，不黑

bù bái shǒu zú qí píng yī qiè jiàn zhě jiē xī ài
不白，手足齐平，一切见者皆悉爱

jìng xìng ài lùn yì qí xīn róu ruǎn shǎo yú chēn xīn
敬。性爱论义，其心柔软少于嗔心。

lè xíng tā qī yú zì qī qiè bù shēng ài lè yú zhū
乐行他妻，于自妻妾不生爱乐；于诸

qīn jiù xiōng dì juàn shǔ xīn bú ài liàn dà xiān dāng zhī
亲旧兄弟眷属，心不爱恋。大仙当知，

sān shí sān tiān tuì shēng rén zhōng běn xìng rú shì
三十三天退生人中，本性如是。

shì zūn shuō yǐ pí yē suǒ xiān yī qiè xiānzhòng
世尊说已，毗耶娑仙，一切仙众，

xīn shēnghuān xǐ tàn yán shàn zāi
心生欢喜，叹言善哉。

yīn shì
音释

qí cú xī qiē dù qí yě jiē bì jiē
脐（徂奚切肚脐也）。阶陛（阶

gǔ xié qiē qì yě jí yě bì bàng lǐ qiē shēngtáng zhī jiē
古谐切砌也级也陛傍礼切升堂之阶

yě xì shùn xì pǔ huàn qiē mù liú shì yě shùn shí
也）。盼瞬（盼普患切目流视也瞬食

rùn qiē mù dòng yě shū zhàng lǚ qiē yīn ér xiè zhī
闰切目动也)。杼(丈吕切引而泄之

yuē shū bà bì jià qiē gōng fǔ yě shǒu zhí chù wéi
曰杼)。弣(必驾切弓弣也手执处为

bà zī jiāng zhī qiēkǒu shàng xū yě chī chì
弣)。髭(将支切口上须也)。鷄(赤

zhī qiē jiá é jiá jí xié qiē fǔ jiá yě é wǔ
脂切)。颊额(颊吉协切辅颊也额五

gé qiē sāng yě yè yáng yì qiē zuǒyòu zhǒu xié zhī
革切颞也)。腋(羊益切左右肘脇之

jiān yuē yè ào wū hào qiē ào nǎo yě bì bì
间曰腋)。懊(乌皓切懊恼也)。蹠(必

yì qiē bù néng xíng yě
益切不能行也)。